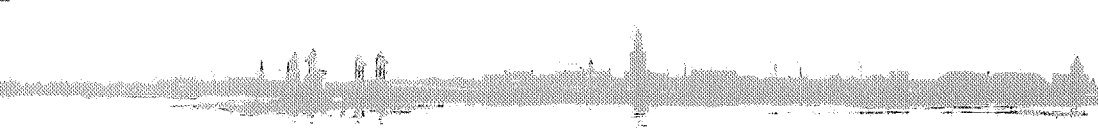

BELEIDSNOTA WINDENERGIE KAMPEN

Okt 2002

BELEIDSNOTA WINDENERGIE KAMPEN

Okt 2002

SAMENVATTING

Het beleid van de rijksoverheid is gericht op het bevorderen/stimuleren van windenergie. Ook binnen de Provincie Overijssel wordt o.a. via een bestuursovereenkomst met het rijk en het (nieuwe) streekplan windenergie als duurzame energie gestimuleerd om toe te passen.

Het voormalige gemeentebestuur van Kampen heeft in 1999 al aangegeven het opwekken van duurzame energie belangrijk te vinden. Toepassing van windenergie in Kampen moest wel gestructureerd verlopen en daarom stelde het gemeentebestuur dat een stappenplan tot windenergiebeleid moest leiden.

Doelstelling van het windenergiebeleid: *“Het bieden van een inhoudelijk en deels procedureel kader voor de plaatsing van windturbines op door de gemeente Kampen aangewezen locaties”.*

Het college heeft met de startnota windenergie op 10 juli 2001 besloten *het windenergiebeleid te beperken tot een viertal locaties, te weten locatie*

- A. *Het huidige en toekomstig bedrijventerrein tussen de N50 en de IJssel;*
- B. *Het toekomstige bedrijventerrein aan de westzijde van de N50 mits hier windmolens op een goede wijze kunnen worden geïntegreerd*
- C. *Buiten Hagenbroek beperkt tot Schansdijk;*
- D. *N50-Zuid (Hattemerbroek);*

Alle andere locaties zijn door het college landschappelijk onaanvaardbaar geacht en locatie A is geschikt verklaard voor intern (milieu) onderzoek en het opstarten van een procedure tot het wijzigen van het bestemmingsplan.

Tijdens de inspraaktermijn van de startnota zijn 44 reacties binnengekomen waaronder 12 initiatieven/voornemens voor het opzetten van een windturbinelijn-of parkopstelling. Er is voortgeborduurd op de startnota windenergie en naar een evenwicht gezocht tussen het toelaten en tegelijkertijd minimaliseren van de negatieve kanten van het toepassen van windenergie. In deze vervolgnota windenergiebeleid staan de potentieel aangewezen locaties centraal en wordt de wijze waarop en de voorwaarden en selectiecriteria waaronder de gemeente medewerking wil verlenen aan plaatsing van windturbines beschreven.

De kern van deze beleidsnota is

- de keus voor de locatie I (Haatlandhaven/Zuiderzeehaven) als voorkeurslocatie aan te wijzen voor plaatsing van windturbines.¹

Pas nadat daar windturbines zijn gerealiseerd of het duidelijk is dat het hier niet haalbaar is, komt de alternatieve locatie II (N50 noord-west t.o. bedrijventerrein N50) in beeld.

Wanneer met de bovengenoemde locatie(s) ervaring is opgedaan, waarbij o.a. wordt bekeken hoe het een en ander landschappelijk en maatschappelijk uitpakt, kunnen op termijn de locaties III N50-midden (nieuw) en IV N50-zuid (voormalig loc. D) pas in beeld komen.

- b. concrete randvoorwaarden en uitgangspunten voor opstelling van windturbines op die potentiële (voorkeurs)locaties en
- c. “selectiecriteria plaatsing windturbineprojecten” voor instellingen en bedrijven voor een keus om al of niet samen met burgers van Kampen en /of de gemeente zelf een project mag uitvoeren.

De status van deze nota is een afgerond onderzoek met beleidsregels over hoe om te gaan met windenergie binnen de gemeente Kampen gedurende de volgende 4 jaren.

Na invoering van dit beleid vindt eind 2003 een evaluatie plaats over dit beleidsinstrument, waarna het windenergiebeleid eventueel wordt bijgesteld.

¹ Afhankelijk van de toets op de Vogel- en Habitatrichtlijn

Inhoud

	SAMENVATTING	1
1.	INLEIDING	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Noodzaak van gemeentelijk windenergiebeleid	3
1.3	Doel beleidsnota	3
1.4	Procedure totstandkoming nota en vervolgstappen	4
1.5	Status van deze nota	5
1.6	Leeswijzer	5
2.	WINDENERGIE IN HET BESTAAND BELEID	6
2.1	Inleiding	6
2.2	Het beleid in vogelvlucht	6
2.3	Overige aspecten	7
3.	SELECTIECRITERIA VOOR ZOEKRUIMTE	9
3.1	Inleiding	9
3.2	Keuze voor maximum aantal megawatt	9
3.3	Selectie van zoekruimte	9
4.	CONCRETE PLAATSINGSVOORWAARDEN	13
4.1	Inleiding	13
4.2	Algemene voorwaarden	13
4.3	Voorwaarden voor locatie Haatlandhaven/Zuiderzeehaven	14
4.4	Opstellingen langs N50	15
4.5	Selectiecriteria voor plaatsing windturbineproject	15

BIJLAGEN

Bijlage I	Beleidskader
Bijlage II	Locatieafweging
Bijlage III	Overzichtkaart uitgesloten locaties voor windturbines
Bijlage IV	Overzichtkaart potentiële locaties voor windturbines
Bijlage V	Windenergiebeleid Reacties
Bijlage VI	Reeds ingediende initiatieven
Bijlage VII	Selectiecriteria windturbineproject
	1. Gemeentelijke richtlijn windturbines Kampen
	2. Selectieformulier plaatsing windturbines
Bijlage VIII	Externe contacten
Bijlage IX	Brief Provincie Overijssel (Streekplan en interimbeleid windenergie)
Bijlage X	Brief Rijkswaterstaat over plaatsing windturbines

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Op mondiaal niveau is sinds de jaren '90 in toenemende mate het bewustzijn ontwikkeld dat het broeikas-effect een halt moet worden toegevoerd. In Kyoto heeft een groot aantal landen een overeenkomst ondertekend. Hierin werd afgesproken om de uitstoot van kooldioxide te verminderen. De vervanging van energie uit kolen- en gasgestookte energiecentrales door meer milieuvriendelijke en duurzame bronnen als energie uit zon en wind kwam daarmee in een stroomversnelling. Echter energiebesparing in totaliteit blijft van belang en ook het gebruik van andere duurzame energiebronnen (zon, biomassa, waterkracht).

Een belangrijke uitwerking van dit streven naar gebruikmaken van meer windenergie in Nederland is de Bestuursovereenkomst Landelijke Ontwikkeling Windenergie (BLOW). Hierin hebben ministeries, provincies en gemeenten afgesproken om in 2010 minimaal 1500 Mega Watt (MW) aan windenergievermogen geïnstalleerd te hebben. Zowel boeren, ondernemers als projectontwikkelaars maken inmiddels op grote schaal plannen voor windparken en dienen deze in bij de desbetreffende overheden. Voor boeren is windenergie een belangrijke aanvullende inkomstenbron, omdat de inkomsten uit de normale bedrijfsactiviteiten onder druk staan. Ook bij de gemeente Kampen zijn er verschillende initiatieven op het gebied van windenergie ingediend. Deze beleidsnota zoomt verder in op het grondgebied van de gemeente. Het beleid van de overheid is erop gericht om een zorgvuldige afweging te maken tussen de voordelen van windenergie en de effecten op natuur, landschap en milieu algemeen.

1.2 Noodzaak van gemeentelijk windenergiebeleid

Ook in Kampen en omgeving maken diverse initiatiefnemers plannen voor windparken. De gemeente Kampen stelt met deze nota een concreet afwegingskader op om te bepalen welke initiatieven gehonoreerd zouden moeten worden. Ook de behoefte aan concrete richtlijnen en randvoorwaarden, nodig voor de uitwerking en beeldkwaliteit van windturbinepark, is hiermee vervuld.

Dit afwegingskader is noodzakelijk uit het oogpunt van landschappelijke kwaliteit en is van belang voor het op te stellen vermogen van een windpark:

- *Landschappelijke kwaliteit:*

De gemeente Kampen stelt zich als doel om windturbines zorgvuldig in het landschap in te passen en wil wildgroei van turbinemasten tegengaan. De gemeente zet in op kwaliteit en optimale benutting van een of twee locaties voor een windpark. Door deze focus, waarbij veel aandacht aan vormgeving en beeldkwaliteit kan worden gegeven zullen turbines slechts van een klein gebied de karakteristiek veranderen.

- *Op te stellen vermogen:*

Het totaal op te stellen vermogen in Kampen is een belangrijk richtsnoer voor het verlenen van vergunningen. Aangezien ook elders in de provincie volop wordt gewerkt aan initiatieven is een motivering van het aantal turbines van belang om een te groot en te verspreid ruimtebeslag in Kampen te voorkomen. Door zich als 'actieve regisseur' van windenergie op te stellen, stimuleert de gemeente dat in bepaalde deelgebieden het vermogen wordt geoptimaliseerd. Bijvoorbeeld door te verhinderen dat locaties die kansrijk zijn voor een lijnopstelling worden verstoord door een op zichzelfstaande ('solitaire') turbine.

1.3 Doel beleidsnota

Het hoofddoel van de beleidsnota windenergie in Kampen is driedelig:

- Voorop staat een *gemotiveerde selectie van kansrijke locaties vanuit een integrale benadering*. Optimale inpassing van windenergie en het leveren van een substantiële bijdrage aan de provinciale doelstelling vormen daarvoor de belangrijkste beweegredenen.
- Een tweede doel is het *opstellen van concrete randvoorwaarden en uitgangspunten voor opstellingen op voorkeurslocaties*. Verrommeling of versnippering van het landschap wordt voorkomen.

De door de gemeenteraad vastgestelde beleidsnota vormt de basis voor een bestemmingsplan of windturbineproject.

- Een derde doel is de *aanzet voor verder onderzoek (haalbaarheidsonderzoek, onderzoek Vogel-Habitatrichtlijn) en ontwikkeling van windturbineparken* per door het gemeentebestuur aangewezen locatie.

Een nevendoeel is dat deze nota duidelijkheid biedt aan initiatiefnemers en andere belanghebbenden (in-en extern) met betrekking tot concrete projecten. De gemeente Kampen biedt de initiatiefnemers zo de mogelijkheid om projecten met een hoge slagingskans uit te werken. Tevens is deze nota mogelijk de aanleiding voor een gemeentelijke participatie in een windturbinepark (*deelnametraject*) danwel de aanleiding om onder bepaalde voorwaarden "groen certificaten" (=bewijs van levering groene stroom door de groenleverancier) te verwerven (*afnametraject*).

1.4 Procedure totstandkoming nota en vervolgstappen

Deze beleidsnota windenergie is opgesteld door een projectgroep bestaande uit vertegenwoordigers van de afdelingen Milieu & Reiniging, Ruimte & Economie, Weg & Waterbouw, Financiën & Belastingen en adviesbureau Royal Haskoning.

De startnota windenergiebeleid is van 18 juli tot 22 oktober 2001 voor inspraak vrijgegeven. Op 11 oktober 2001 heeft er nog een voorlichting- en inspraakavond plaatsgevonden. Van deze mogelijkheid tot inspraak is door burgers en instellingen ruim gebruik gemaakt. Reacties zijn er tot eind augustus 2002 binnengekomen. Vanwege het algemeen belang zijn de binnengekomen opmerkingen/reacties allen in overweging genomen. Enkele reacties hebben geleid tot wijzigingen die u kunt terugvinden in bijlage V. Het beleid voor windenergie in Kampen zoals dit in deze concept-nota is geschetst, geldt voor de gehele gemeente Kampen met alle buitengebieden. Na invoering van dit beleid worden zowel de burgers als de initiatiefnemers geïnformeerd over de nieuwe spelregels rond de windturbines. De volgende stap is de start van de procedure voor wijziging bestemmingsplan met de mogelijkheid om een beroep-of bezwaarschrift in te dienen. Dit kan ook tijdens de aan de verlening van de bouwvergunning cq. milieuvergunning verbonden inspraakprocedure (op grond van de Algemene wet bestuursrecht) maar niet voor een melding omtrent de AmvB voor windturbines. De gemeente start pas de bestemmingsplanwijziging als er (een) initiatiefnemer(s) is (zijn) die de kosten voor die wijziging voor zijn (hun) rekening wil(len) nemen nadat hij/zij de voorwaarden in deze nota, gesteld aan de locatie, heeft gelezen

Om te beoordelen of de in paragraaf 1.3 genoemde doelstellingen in 2003 worden gehaald, vindt eind 2003/begin 2004 een evaluatie plaats van dit windenergiebeleid.

1.5 Status van deze nota

De gemeente Kampen heeft, voorafgaand aan deze nota, al een aantal stappen gezet om de mogelijkheid van windenergie te toetsen:

- *Eerste stap (1999)*: een quick scan naar de mogelijkheden voor plaatsing van windturbines in Kampen. Hieruit volgden enkele kansrijke locaties;
- *Tweede stap (2000)*: een draagvlaktest (zie gemeentelijk beleid), waaruit bleek dat het merendeel van de bevolking positief stond tegenover windenergie;
- *Derde stap (2001)*: het opstellen van een eerste beleidsnotitie met omliggende gemeenten. Hierin werden voorkeuren aangegeven voor windturbines in Kampen-west, Kamperveen en in de polder Mastenbroek;
- *Vierde stap (2001)*: opstellen van de Startnota Windenergiebeleid deelnota Kampen. In de startnota is beschreven welke locaties in Kampen kansrijk zijn voor windenergie en welke vervolgstappen nog gezet moesten worden. Een van de aanbevelingen was het doen van nader onderzoek, als het ware het inzoomen op de locaties om te komen tot een gebiedsbegrenzing waarbinnen plaatsing zal worden toegestaan.
- *Vijfde stap (2002)*: voorliggende beleidsnota is de concrete uitkomst van bovengenoemde aanbeveling tot nader onderzoek. Deze nota is de laatste stap in het (interne) onderzoekstraject. Met het bestaande beleidskader (vooral landelijk) en het landschap als uitgangspunt is een gemotiveerde locatiekeuze (locatie I industrieterrein, locatie II N50-noord west, locatie III N50-midden en

locatie IV N50-zuid) gemaakt en zijn concrete randvoorwaarden voor plaatsing van windturbines beschreven. Daarbij wordt uitdrukkelijk ook rekening gehouden met andere ontwikkelingen in de desbetreffende gebieden, maar ook met de geldende wetgeving op dit gebied.

De status van deze nota is een afgerond onderzoek met beleidsregels (plaatsingsvoorwaarden) over windenergie voor de volgende 4 jaren. In 2010 wordt landelijk geëvalueerd hoe de opstelling van windturbines in Nederland is verlopen en wat de wensen zijn voor de toekomst. Tussentijds wordt zover nodig ook in Kampen bekeken (jaarlijkse evaluatie) wat de eventuele wensen tot uitbreiding zijn al of niet in combinatie met de buurgemeenten.

1.6 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft een beknopt overzicht van het beleid op het gebied van windturbines, landschap en ruimtelijke ordening. Ook op enkele andere gebieden wordt het beleid uiteen gezet, als dat de plaatsing van windturbines zou kunnen beïnvloeden. Het hoofdstuk is voorts een samenvatting van een uitgebreidere beschrijving die als bijlage I is opgenomen. In hoofdstuk 3 worden de potentiële geschikte gebieden voor windturbines tegen elkaar afgewogen en wordt een voorkeurslocatie aangewezen. Van dit hoofdstuk is een deel van de onderbouwing in de bijlage opgenomen om de hoofdtekst compact te houden. Daarin worden, alvorens de locaties te vergelijken en een voorkeur uit te spreken, de daarvoor gebruikte criteria onderbouwd en toegelicht.

In het vierde hoofdstuk worden concrete plaatsingsvoorwaarden voor de locatie geformuleerd. Deze zijn gebaseerd op zowel algemene eisen aan windturbines als op de landschappelijk optimale inpassing. In bijlage 6 is ook een lijst opgenomen met tot op heden ingediende initiatieven voor ontwikkeling van windparken.

2 WINDENERGIEBELEID

2.1 Inleiding

De opwekking van duurzame energie heeft de afgelopen jaren een sterke ontwikkeling doorgemaakt. De aanleiding daarvoor ligt in onderzoek naar het broeikaseffect, het toenemend energieverbruik en het besef dat de voorraad fossiele brandstoffen als olie, kolen en gas niet oneindig groot is.

Uit het beleidskader van verschillende overheden blijkt welk belang zij hechten aan de ontwikkeling van duurzame energieopwekking in het algemeen en windenergie in het bijzonder. Daarnaast geeft het rijksbeleid aan op welke wijze het rijk om wil gaan met de plaatsing van windturbines in het landschap. Daaruit worden in het volgende hoofdstuk criteria afgeleid voor de selectie van locaties en het plaatsen van windturbines. In de hierna volgende paragrafen worden het internationaal, nationaal, provinciaal en gemeentelijk windenergiebeleid samengevat. In bijlage I is een uitgebreide beschrijving opgenomen.

2.2 Het beleid in vogelvlucht

2.2.1 Internationaal

Het belang van alternatieve, duurzame energiebronnen is op mondiaal niveau vastgesteld. Om het broeikaseffect te verkleinen staat de EU voor de taak om de uitstoot van broeikasgassen als kooldioxide rond 2010 met 8% verminderd te hebben. Ook Nederland neemt hierin zijn verantwoordelijkheid. Overheden op alle niveaus zijn middels de BLOW overeengekomen om in 2010 circa 1500 MW aan windenergievermogen op te stellen.

De rivier de IJssel valt onder het beschermingsregime van de Europese Vogelrichtlijn, die behoud van de vogelpopulaties en daarvoor benodigde condities tot doel heeft. De richtlijn heeft ook externe werking. Ingrepen zowel binnen de grenzen van de IJssel als daarbuiten dienen te worden getoetst op hun effect binnen de zone en kunnen –als effecten met veel betekenis niet worden uitgesloten- alleen bij zwaarwegende redenen doorgaan.

De voorgenomen “wijziging Vogelrichtlijngebied” IJssel betekent bv. concreet voor Kampen, dat plannen om andere activiteiten te gaan ontplooiën zoals het bouwen van windmolenparken voor locatie I (industrieterrein Haatland en industriegebied Zuiderzeehaven, ZZH), onder druk komen te staan. Er moet dan onderzocht worden (vogel/habitat-onderzoek) of er door de windturbines er wel of geen negatieve belangrijke gevolgen ontstaan voor het desbetreffende Vogelrichtlijngebied.

Kampen heeft bij het ministerie van Landbouw Natuurbeheer en Visserij zijn zienswijze neergelegd omtrent de bovengenoemde wijziging Vogelrichtlijngebied, waarbij vogelrichtlijngebieden zijn uitgebreid langs de IJssel binnen het toekomstige industrieterrein ZZH. Het wachten is op de reactie van het ministerie. Het realiseren van een windpark op locatie I is afhankelijk van die reactie. Echter wanneer er “dringende redenen van openbaar belang” in het geding zijn, kan een windturbineplan ondanks de Vogelrichtlijn toch doorgaan.

2.2.2 Nationaal

De Vijfde nota van de minister van VROM geeft aan dat de windturbines bij voorkeur langs infrastructuur, bedrijventerreinen en aan de rand van open gebieden geplaatst moeten worden. In alle gevallen moet zorgvuldig worden omgegaan met bestaande zoneringen en veiligheidsaspecten. Uiteraard moet ook een afweging met andere functies en waarden gemaakt te worden. Volgens het ontwerp Structuurschema Groene Ruimte 2 bestaan de bestaande kwaliteiten van het landelijk gebied vooral ten dienste van recreatie staan. Als toch ingrepen in het landelijk gebied noodzakelijk zijn, wordt een kwalitatief hoogwaardige oplossing nagestreefd.

Voor de bescherming van cultuurhistorische waarden is het Belvédèrebeleid opgesteld. De kwaliteiten op dat vlak zijn beschermd in de polder Mastenbroek en Kampereiland. De kwaliteiten bestaan met name uit historisch gegroeide verkavelingspatronen en verspreide bebouwing op huisterpen.

2.2.3 Provinciaal

De provincie Overijssel streeft naar energiebesparing (2% per jaar) en duurzame energievoorziening. In 2010 zou 5% van de behoefte duurzaam moeten worden opgewekt, met een doorgroei naar 10% in 2020. Windenergie is daarin een belangrijk instrument met een taakstelling voor de provincie Overijssel van tenminste 30 MW aan opgesteld vermogen. Dit getal volgt uit de eerder genoemde BLOW-overeenkomst. Provinciale Staten hebben al een studie laten doen die aangeeft dat het noordoosten van de provincie de beste papieren heeft voor windturbines. Maar ook grotere infrastructuur en bedrijventerreinen bieden mogelijkheden. De provincie onderzoekt momenteel met de 5 gemeenten Zwolle, Dalfsen, Hardenberg, Ommen en Staphorst de concrete ontwikkelings-mogelijkheden op het betreffende grondgebied. Daarnaast blijft het huidige interim beleid (zie ook bijlage I) geldig: de provincie staat solitaire turbines toe op bedrijventerreinen, en werkt mee aan clusters buiten waardevolle gebieden en onder voorwaarden.

2.2.4 Gemeentelijk & regionaal

Binnen de netwerkstad Zwolle-Kampen spelen diverse relevante ontwikkelingen. De N50 is daarin een belangrijke factor. Aan de noordzijde van deze weg wordt de Zuiderzeehaven aangelegd. Tussen dat terrein en de rijksweg wordt het bedrijvenpark Rijksweg 50 ontwikkeld. In het kader van lange termijnplannen wordt gestudeerd op andere uitbreidingen van Kampen. Zowel nieuwe bedrijventerreinen als woningbouw zijn daarvoor in beeld (basis is het rapport Gemeente Kampen, ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden tot 2030). De Hanzelijn zal zich bij De Maten, ten zuiden van Kampen, bij de N50 gaan voegen en deze weg vergezellen in de richting van Zwolle. Tot slot zijn er plannen voor een natte "bypass" (de groen blauwe rivier), die in oost-westelijke richting van de IJssel naar het Dronthermeer loopt. Potentieel geschikte locaties bevinden zich volgens de eerste studie uit 1999 (quick scan door Ecofys) in Kamperveen, Kampen-west en de polder Mastenbroek.

Van de Kampense bevolking gaf 62% aan (in 2000, draagvlak-onderzoek i.o.v. de gemeente) dat ze voor een gemeente is die actief naar windenergielocaties zoekt. Nog eens 33% ging onder voorwaarden akkoord met deze rol. Het college van B&W heeft voorts, via de op 10 juli 2001 vastgestelde startnota gebaseerd op een gezamenlijke beleidsnotitie van Kampen en Zwartewaterland (door Witpaard & Partners), besloten:

- a. aanwijzing van vier potentiële wind-turbinelocaties, voornamelijk langs de N50 (langs infrastructuur),
- b. in woongebieden horen geen turbines thuis en
- c. in principe geen solitaire windturbines toepassen (behalve op industrieterrein), maar in lijn -of parkopstelling.

In geen van de geldende bestemmingsplannen is ruimte voor windturbines aangegeven. Er zal voor plaatsing dus een herziening danwel een ontheffing moeten plaatsvinden.

2.3 Overig beleid

In regelgeving is opgenomen dat de toegestane geluidsproductie van windturbines afhankelijk is van het natuurlijke achtergrondniveau. Op hoofdlijnen betekent dit dat bij hardere wind het achtergrondniveau hoger is en de turbine dan meer geluid kan maken zonder een toenemende hinder te veroorzaken.

Rijkswaterstaat hanteert voor vaarwegen en havens een minimum afstand van de halve rotordiameter tussen turbine en vaarweg. Op deze manier draait een rotor nooit boven de vaarweg en is er minder gevaar. Op (winter en zomer)dijken zijn turbines niet toegestaan. Voor rijkswegen geldt ook de helft van de rotordiameter als minimale afstand, met een minimum van 30 meter. Plaatsing binnen deze afstand is eventueel mogelijk als uit onderzoek blijkt dat de hinder voor het verkeer voldoende klein is. Worden buitendijkse windturbines overwogen, dat is plaatsing voor RWS eventueel aanvaardbaar als deze geen grote belemmering in het stroomgebied vormt en de locatie van groot (maatschappelijk) belang is. De turbines mogen ook dan op geen enkele manier een belemmering opwerpen voor de scheepvaart.

Voor wat betreft spoorwegen (toekomstige Hanzelijn) hanteert NS Railinfrabeheer (Zwolle) de volgende afstandscriteria cq. voorwaarde:

- a. afstand tussen windturbines (obstakels algemeen) en spoorlijn van minimaal 11 m;
- b. voorts vanaf 11 meter en meer is de eis van NS om een vergunning van de NS aan te vragen;
- c. inzake het veiligheidsrisico heeft NS de voorkeur die afstand in te bouwen zodanig dat in geval van omvallen van een windturbine de bovenleiding van de NS niet wordt beschadigd (geen vergunningaanvraag benodigd).

3 SELECTIECRITERIA VOOR ZOEKRUIMTE

3.1 Inleiding

De gemeente zou kunnen volstaan met een toelatingsbeleid, waarin aanvragen voor windturbines getoetst worden aan onder andere beleidsmatige en milieukundige beoordelingscriteria. De gemeente Kampen kiest voor een pro-actieve opstelling, waarin zij zich opstelt als regisseur van de ontwikkeling van windenergie in Kampen.

De gemeente geeft de voorkeur aan een beperkt aantal opstellingen in plaats van 'wildgroei'. Kwaliteit en het toevoegen van een hoogwaardige, beeldbepalende laag op heel specifieke plekken is de strategie.

Uit deze visie volgen:

- a. Keuze voor maximum aantal megawatt;
- b. Selectie van zoekruimte;
- c. Keuze van de voorkeurslocatie;
- d. Randvoorwaarden voor de opstellingen.

De eerste stappen a, b en c uit dit selectieproces leiden in dit hoofdstuk tot een voorkeurslocatie. De uitgebreide afweging van de alternatieven is in bijlage II opgenomen. De randvoorwaarden voor de opstellingen van windturbines worden uitgewerkt in hoofdstuk 4.

3.2 Keuze voor maximum aantal megawatt

De gemeente Kampen wil een bijdrage leveren aan de uitvoering van de Bestuursvereenkomst Landelijke Ontwikkeling Windenergie (kortweg BLOW, met als doel tenminste 30 MegaWatt in Overijssel) door enkele windturbines te plaatsen. De provincie Overijssel heeft in een brief van 19 april 2002. aangegeven een groot deel van de taakstelling in Noordoost-Overijssel en de regio IJssel-Vecht te willen realiseren. Gezien dit voornemen en het karakter van de open ruimte rondom Kampen is het wenselijk om binnen de gemeentegrenzen een evenwicht te vinden tussen de bijdrage aan de provinciale taakstelling en de beperkingen vanuit landschap en milieu. Voor een maximum op te wekken vermogen van 8 tot 15 MW (met 'state of the art' turbines zijn dit 4 tot 7 turbines) is inpassing mogelijk zonder dat dit het landschap rond Kampen ingrijpend beïnvloedt. Met dit aantal wordt een groot deel van het provinciale doel gerealiseerd en kunnen duizenden huishoudens van groene stroom worden voorzien. Boven de 10 MW geïnstalleerd vermogen van de turbines is een beoordelingsplicht milieueffectrapportage nodig; beneden de 10 MW niet.

Gezien het relatief hoge rendement van grote turbines (deze produceren per oppervlakte rotordiameter aanzienlijk meer energie) kiest de gemeente voor deze typen. Daarmee kan met een kleiner aantal hetzelfde vermogen worden opgewekt.

3.3 Selectie van zoekruimte

Om tot geschikte locaties te komen wordt eerst een aantal gebieden uitgesloten dat op voorhand ongeschikt is. Vervolgens blijft een zoekruimte over die nog verder verfijnd wordt op basis van gebiedsspecifieke kenmerken, ontwikkelingen en belangen. Uiteindelijk zijn daarbinnen een zestal locaties vergeleken. Deze selectie is besproken met de provincie Overijssel, de welstandscommissie het Oversticht, Rijkswaterstaat en Stichting Natuur en Milieu (zie bijlage VI, externe contacten).

3.3.1 Ongeschikte gebieden

Naast het te plaatsen vermogen (zie 3.2) geeft het beleid een aantal eisen t.a.v. betreffende locatie en voorkeuren voor opstelling. Enkele gebieden vallen daardoor af. Deze uitsluiting is grotendeels al eerder toegelicht in de Startnota windenergiebeleid Kampen uit 2001. Deze paragraaf geeft een korte samenvatting van de 'negatieve' selectie.

- Stedelijke woongebieden komen niet in aanmerking en in de omgeving daarvan dient een bufferzone te worden vrijgehouden. Voor kernen wordt ca. 500 meter aangehouden, terwijl dit voor verspreide bebouwing ca. 300 meter is. De polder Mastenbroek is binnen de nota Belvé-

dère aangewezen als waardevol oud cultuurlandschap. Windturbines zijn hier ongewenst. Dat geldt ook voor Kampereiland.

- Ten noorden van de Flevoweg wordt binnenkort de zichtlocatie tussen de Haatlandhaven en de N50 ontwikkeld als bedrijventerrein. De gemeente wil het zicht op de bedrijven niet belemmeren door de plaatsing van windturbines, net nadat de indeling van het terrein gereed is.
- Volgens het interimbeleid van de Provincie Overijssel is het plaatsen van windturbines binnen zone III en IV uit het streekplan, PEHS, ecologische verbindingzone's en weidevogel- en ganzengebieden uitgesloten. Het hele gebied Kamperveen valt in het aangewezen weide-vogelgebied rond Kampen en valt hierdoor als windtubinelocatie af (zie ook bijlage VIII.3).

Een uitzondering hierop is de N 50 als infrastructuur waarlangs de vogels al worden verstoord.

Concreet vallen dus af:

- polder Mastenbroek;
- polder Kampereiland;
- bebouwde kom van Kampen en IJsselmuiden
- het bedrijvenpark Rijksweg 50
- gehele gebied Kamperveen

Met name de gebieden aan de noordzijde van de IJssel zijn hiermee afgevalen. Een uitzondering zou in de toekomst kunnen worden gemaakt voor de reservering van een strook grond voor plaatsing van windturbines aan het eind van de Koekoekspolder i.v.m. de uitbreidingsmogelijkheden, Europese subsidie en daarbij horende verplichting tot investeren in duurzame energie (Zie tek Q). De resterende zoekruimte ligt op het industrieterrein ten noordwesten van Kampen en rondom het tracé van de N50.

Kaart uitgesloten gebieden , zie bijlage III.

3.3.2 De geschikte gebieden

In 2001 zijn door de gemeente al vier mogelijke locaties geselecteerd. Het gaat om Haatlandhaven/Zuiderzeehaven, N50 noordwest, vm. stort Schansdijk en N50 zuid. In onderstaande afweging worden de locaties N50 noord en vm. stort Schansdijk samengetrokken tot één locatie. Overige wijziging is de aanvulling van de locatie N50 midden (tussen natuurgebied De Enk en Zalkerbroek). Ook deze locatie lijkt kansrijk en heeft de belangstelling van initiatiefnemers.

De nummering van locaties is als volgt gekozen:

- I. Haatlandhaven/Zuiderzeehaven
- II. N50-noord west
- III. N50-midden
- IV. N50-zuid

Kaart potentiële locaties voor windturbines, zie bijlage IV

3.3.3 Voorkeurslocatie locatie I en overige potentiële locaties

Locatie I.

In bijlage II is een uitgebreide vergelijking van de vier locaties opgenomen. Op basis daarvan kiest de gemeente Kampen locatie I, Haatlandhaven/Zuiderzeehaven als voorkeurslocatie. Deze keuze heeft veel voordelen:

- Hier liggen de ruimte en de mogelijkheden om een rustige, eenduidige en goed zichtbare lijn langs de rivier te creëren. Ook vanaf andere gezichtspunten ontstaat een duidelijk beeld;
- Doordat de Zuiderzeehaven nog aangelegd moet worden is er nog vrijheid om de windturbines optimaal te combineren met de nieuwe bedrijvigheid;
- De locatie biedt mogelijkheden voor een goede plaatsing van turbines ten opzichte van de belangrijkste windrichting (westzuidwest);
- Er zijn al verschillende hoge objecten gebouwd.

Plaatsing op deze locatie heeft ook invloed op de openheid van het huidige weidelandschap. Maar er zijn belangrijke verzachtende factoren. De verandering van het weidelandschap in een (haven)bedrijventerrein geeft het gebied een totaal ander karakter. Daarnaast zijn de Eilandbrug over de IJssel (ruim 90 m hoog) en de hoog in het landschap liggende "oprit" naar de brug beeldbepalende elementen die een verticale dimensie toevoegen. De turbines zijn daardoor niet meer de enige en sterk beeldbepalende hoge objecten in de omgeving. Door het opstellen van richtlijnen voor plaatsing (bijv. afstand tot de brug, hoogte van de turbines) wordt de beïnvloeding tussen de turbines en de omgeving geminimaliseerd. Voorts zal een lijnopstelling van windturbines getoetst worden op de rond het industrieterrein gelegen geluidzone van 50 dB(A). Zonodig zullen stillere turbines kunnen worden geplaatst om aan de eerder genoemde geluidnorm te voldoen. De argumenten t.a.v. de Vogel- en Habitatrichtlijn voor het willen laten plaatsen van windturbines op locatie I zijn:

- a. dringende redenen van openbaar belang voor het toepassen van windenergie door een cluster van bedrijven/particulieren;
- b. vanwege industrieterrein geeft dit al verstoring waardoor bepaalde vogelsoorten zich vrijwel niet op het industrieterrein begeven.
- c. elders (Zutphen) is aangetoond dat windturbines op een industrieterrein geen probleem vormen t.a.v. de Vogelrichtlijn.

Locatie II.

Als op de voorkeurslocatie de plaatsing van windturbines door omstandigheden niet gerealiseerd kan worden, is locatie II de N50-noordwest reservelocatie. Concreet gaat het om de zone tegenover het bedrijvenpark Rijksweg 50.

Er geldt een hard "of-of". Turbines komen eerst alleen op locatie Zuiderzeehaven/Haatlandhaven of als alternatief langs de N50 noordwest.

Locaties III, IV.

Op langere termijn kunnen eventueel twee andere trajecten (locaties III en IV) langs deze weg als mogelijke aanvulling worden ontwikkeld: afhankelijk van de ontwikkeling van de Hanzelijn en de "groen blauwe rivier" - respectievelijk het wegtraject tussen De Enk en De Zande (N50 midden) en tussen parkeerplaats Zalkerbroek en de gemeentegrens (N50 zuid). T.a.v. de locatie N 50 -zuid wordt in onderstaand tekstdeel "Toekomstige ontwikkelingen" gesproken over bepaalde plannen van de buurgemeenten waardoor deze locatie eerder in beeld kan komen.

Locaties III en IV hebben de volgende voordelen:

- De locatie biedt mogelijkheden voor een goede plaatsing van turbines ten opzichte van de belangrijkste windrichting (westzuidwest);
- Langs infrastructuur volgens landelijke en provinciale beleidsvisies waardoor in de omgeving waardevolle elementen blijven gehandhaafd
- Geen noemenswaardige milieukundige belemmeringen of hinder van slagschaduw

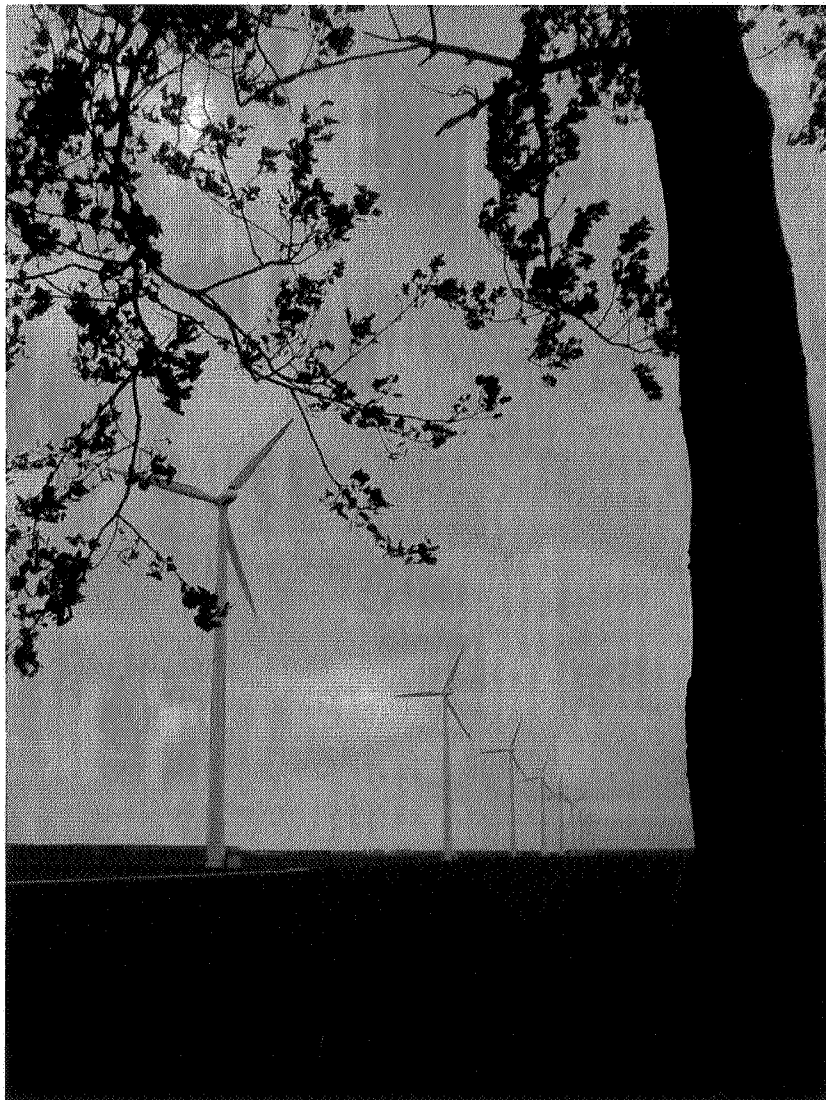
Toekomstige ontwikkelingen

De gemeente Kampen is van mening dat deze locaties voldoende mogelijkheid bieden om een deel van de provinciale taakstelling te realiseren. Op lange termijn zou een uitbreiding van het aantal turbines wenselijk kunnen zijn. De gemeente Kampen wil eerst ervaring opdoen met de plaatsing van windturbines, bekijkt hoe dit verloopt en of de taakstelling van 30 MW in Overijssel wordt gehaald. Is dit niet het geval, dan ontstaat een nieuwe situatie waarin de mogelijkheden voor plaatsing opnieuw zullen worden afgewogen tegen ontwikkelingen die dan spelen. In de discussienota over de structuurvisie Kampen 2030 die door de raad is vastgesteld als denklijn en richtinggevend is voor de ontwikkeling van Kampen, komen aspecten aan het licht in relatie tot plaatsing van windturbines. Maar ook diverse ontwikkelingen (uitbreidingen) inzake de stedelijke netwerken van Kampen en Zwolle als de Hanzelijn, een nieuw station, nieuwe woonwijken. Ook zal de verbreding van de N50 binnen enkele jaren een feit zijn om rekening mee te houden. In de Koekoekspolder werkt men al (warmtekracht-koppeling) en zal men ook met andere vormen van duurzame energie (o.a. windenergie) willen werken.

Een ander feit doet zich voor bij de gemeentegrens bij Hattemerbroek/Oldebroek. Plannen voor het oprichten van een lijnopstelling van in principe 5 windturbines zijn al in een vergevorderd stadium. De vraag is nu hoe de gemeente Kampen over dit plan denkt en in hoeverre Kampen daarop zou willen aansluiten met locatie N 50-zuid. Daar zo spoedig mogelijk bij aansluiten biedt namelijk wel voordelen m.n. bij aanleg van de turbines. Dit zou een reden kunnen zijn om de locatie N 50- zuid eerder in beeld te krijgen. Dit moet op termijn worden beoordeeld..

3.4 Conclusie

In eerste instantie wordt gekozen voor de voorkeurslocatie I (Haatlandhaven/Zuiderzeehaven) Pas nadat daar windturbines zijn gerealiseerd of het duidelijk is dat het hier niet haalbaar is, komt locatie II in beeld en op termijn de locaties III en IV.

4 CONCRETE PLAATSINGSVOORWAARDEN

4.1 Inleiding

Binnen de locatie Haatlandhaven/Zuiderzeehaven is de ontwikkeling van de opstellingen de volgende stap. Om optimale inpassing tot stand te brengen en bestaande kwaliteiten zo min mogelijk te veranderen zijn criteria geformuleerd op het gebied van vorm, afmeting en aansluiting op bestaande landschappelijke patronen.

Eerst zijn algemene criteria geformuleerd en toegelicht, gebaseerd op de huidige inzichten op dit gebied. Vervolgens zijn deze voor de havenlocatie en de reservelocatie uitgewerkt in concrete voorwaarden.

4.2 Algemene voorwaarden

Voor alle opstellingen geldt dat wordt voldaan aan de voorschriften uit de AMvB "Besluit voorzieningen en installaties milieubeheer" van december 2001 (zie ook Bijlage I). Daarin staat onder meer dat gebruik moet worden gemaakt van gecertificeerde turbines. Voorts moet worden voldaan aan de volgende aspecten: beeldkwaliteit, techniek en veiligheid.

4.2.1 Beeldkwaliteit

Optimale beeldkwaliteit van de opstelling wordt bereikt door:

- *Gelijke tussenafstand*: gelijke onderlinge afstand, met een mogelijke afwijking van +/- 10%. Vanuit ruimtelijk oogpunt is het gewenst om alle turbines in een opstelling te plaatsen met gelijke tussenafstanden. Hierdoor heeft een opstelling vanuit de omgeving een rustige en logische aanblik;
- *Ontbreken van hiaten in een opstelling*: een doorlopende lijn geeft een rustig beeld. Mochten door een belemmering turbines worden weggelaten uit een lijn, dan heeft dat een negatief effect op het totaalbeeld van de opstelling;
- *Strakke lijnvoering*: windturbines in een opstelling dienen op één strakke lijn te worden geplaatst. Deze lijn kan een gebogen verloop hebben als het landschap daartoe aanleiding geeft. Knikken in de lijn hebben, met name bij langere lijnen, een negatief effect op de beleving en zorgen voor onrust in het beeld.
- *Leesbaarheid*: samenhang met het landschappelijk of infrastructureel element dat wordt begeleid. Dus: zo dicht mogelijk langs de rivier of autoweg, op continue afstand daarvan en de richting daarvan volgend. Het bestaande patroon wordt hiermee versterkt;
- *Aantal wieken*: alleen turbines met 3 rotorbladen (wieken) plaatsen. In het algemeen wordt de draaiing van een turbine met 3 wieken als rustiger ervaren dan de draaiing van een turbine met twee wieken. De huidige grotere turbines worden vrijwel alleen nog met 3 bladen geleverd;
- *Kleurstellingen*: Met behulp van een specifieke kleurstelling kan de karakteristiek van een opstelling worden versterkt. De kleurstelling kan verwijzen naar de omgeving en specifiek zijn aangepast aan de opstelling en de landschappelijke context. Lijnopstellingen hebben veelal een rustige uitstraling en zijn meestal als eenheid herkenbaar. De opzet van clusteropstellingen is meestal alleen vanaf enkele specifieke punten herkenbaar. Vanuit andere oogpunten kan de opstelling onduidelijk en onrustig overkomen. Door een kleurstelling kan de eenheid van zo'n cluster worden versterkt;
- *Eenheid van type*: Windturbines van een opstelling dienen een zo groot mogelijke eenheid te bezitten. De turbines in één opstelling dienen daarom alle dezelfde ashoogte, rotordiameter, draairichting en tiphoogte van de rotorbladen te hebben;
- *Verwijdering*: indien windturbines langer dan 12 maanden buiten bedrijf zijn, kan de gemeente aan de eigenaar opdracht geven tot afbraak van de windturbines. De turbines vervullen dan geen functie meer en kunnen worden gesaneerd.

De gemeente zal initiatieven onder meer beoordelen aan de hand van visualisaties. Initiatiefnemers wordt dan ook gevraagd om dergelijke fotomontage met de aanvraag in te dienen.

4.2.2 Techniek

- Lijnen dienen bij voorkeur noordwest-zuidoost georiënteerd te worden, haaks op de hoofdwindrichting westzuidwest. Hiermee wordt het windaanbod maximaal benut;
- Tussen turbines dient onderling minimaal 4x de rotordiameter in de hoofdwindrichting te worden aangehouden om onderlinge beïnvloeding van turbines te voorkomen;
- Turbines dienen gecertificeerd te zijn volgens de Nederlandse norm NVN 11400/0, die criteria voor veiligheid, geluid en rendement verenigt;
- Turbines dienen voorzien te zijn van een stilstandvoorziening die in werking treedt op het moment van ijsafzetting op de rotorbladen.

4.2.3 Veiligheid:

- Eisen Rijkswaterstaat:
 - a) voor rijkswegen moet 30 meter uit de rand van de verharding worden vrijgehouden of, bij een rotordiameter boven de 60 meter, minimaal de halve rotordiameter. Als uit aanvullend onderzoek blijkt dat er geen onaanvaardbaar verhoogd veiligheidsrisico is, kan ook binnen deze strook plaatsing worden toegestaan. Dat geldt ook voor parkeerplaatsen en tankstations met een directe aansluiting op de rijksweg;
 - b) voor vaarwegen en havens geldt een vergelijkbaar regime binnen een afstand van 50 meter uit de rand van de vaarweg. In elk geval geldt als minimum de halve rotordiameter, en mag binnen de 50 meter worden geplaatst als er geen hinder is voor wal- en scheepsradar;
 - c) plaatsing op primaire waterkeringen is niet toegestaan;
- Eis Waterschap: plaatsing binnen 10 meter van de teen van de dijk is niet toegestaan.
- De veiligheidsrisico's t.a.v. de Hanzelijn zijn volgens NS Railinfrabeheer nihil omdat de windturbines op meer dan 500 m ervan zijn verwijderd (zie ook opmerkingen bij 2.3).

4.3 Voorwaarden voor locatie Haatlandhaven/Zuiderzeehaven

Alle turbines dienen aan de landzijde van de waterkering te worden geplaatst. Rijkswaterstaat geeft geen vergunning voor plaatsing in het winterbed van de rivier omdat deze een belemmering zouden kunnen vormen voor de afvoercapaciteit van de IJssel.

Plaatsing dient, rekening houdend met de eisen en richtlijnen van Rijkswaterstaat (zie boven), zo dicht mogelijk langs de oever van de IJssel te worden gerealiseerd. Dit is de beste manier om op de huidige ordening aan te sluiten.

De lijn moet als één samenhangend geheel worden ontwikkeld. Daarom moet worden gekozen voor:

- een opgesteld vermogen van 8 à 9 MW, verdeeld over 4 tot 6 turbines;
- éénzelfde type turbine, met een gelijke ashoogte van minimaal 70 meter en maximaal 80 meter. Op die hoogten is er (doorgaans) genoeg windaanbod en hogere windturbines verkleinen de ruimte van het landschap
- een turbine met 3 rotorbladen;
- een verhouding ashoogte : rotordiameter ca. 1,0;
- een onderlinge afstand van turbines van 4x de rotordiameter, een afwijking van 10% is mogelijk;
- plaatsing ten zuiden van de Haatlandhaven buitendijks (indien RWS akkoord), plaatsing ten noorden van de Haatlandhaven binnendijks (tenzij met toestemming RWS buitendijks);
- afstand tot de Eilandbrug gelijk aan de tiphoogte;
- 1 kleurenplan;
- elke turbine wordt voorzien van een verharde toegangsweg.

Gezien de ontwikkeling van de Zuiderzeehaven mag een fasering in twee stappen worden aangebracht. Fase I is de plaatsing van turbines op het bestaande industrieterrein, het traject van scheepswerf Peters tot op de RWZI Kampen. Fase II is de plaatsing van turbines op het nieuwe industrieterrein Zuiderzeehaven in het verlengde van fase I.

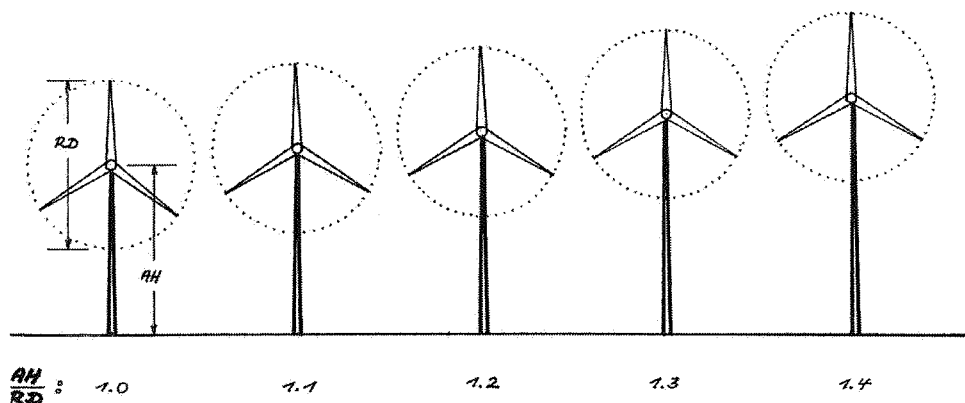
4.4 Opstellingen langs N50

Uit landschappelijk oogpunt heeft plaatsing zo dicht mogelijk bij de N50 de voorkeur. Daarbij moet worden voldaan aan de afstandseis van Rijkswaterstaat.

In een latere fase kunnen ook, indien gewenst en op dat moment inpasbaar, de N50 midden en zuid worden ontwikkeld. De gemeente beoordeelt plannen daarvoor alleen als na 2010 de noodzaak voor meer turbines aanwezig blijkt.

De locatie N50 dient te voldoen aan onderstaande eisen:

- een opgesteld vermogen van 8 a 9 MW, verdeeld over 4 tot 6 turbines;
- éénzelfde type turbine, met een gelijke ashoogte tussen 70 en maximaal 80 meter;
- een turbine met 3 rotorbladen;
- een verhouding ashoogte : rotordiameter ca. 1,0;

AH: ashoogte

RD: rotordiameter

- een onderlinge afstand van 4x de rotordiameter, een afwijking van 10% is mogelijk;
- 1 kleurenplan;
- elke turbine wordt voorzien van een verharde toegangsweg;
- plaatsing van alle turbines aan de westzijde van de N50
- plaatsing van alle turbines op dezelfde afstand van de N50

Met name door de twee laatste eisen ontstaat een uniform patroon met grote belevingswaarde en herkenbaarheid voor de weggebruiker.

Een lijnopstelling dient in één aanlegfase te worden geplaatst. Daarmee wordt voorkomen dat de zorgvuldig beschreven beeldkwaliteit niet direct tot stand komt.

Op deze locatie is, gezien de openheid en het ontbreken van substantiële bebouwing, gekozen voor een wat lagere masthoogte.

4.5 Selectiecriteria voor plaatsing windturbineproject

De gemeente Kampen wil ervoor zorgen dat er op korte termijn goede duurzame energieprojecten binnen haar gemeentegrenzen worden gerealiseerd. Als onderdeel van dit plan wil de gemeente ook komen tot het zo spoedig mogelijk realiseren van windturbineprojecten.

Daarom vindt het gemeentebestuur het van het allergegrootste belang, dat er op het gebied van duurzame energie samengewerkt kan worden met bedrijven of stichtingen die hun sporen op dit terrein reeds verdiend hebben en dit ook in de toekomst willen blijven doen. Ook wil onze gemeente samenwerken met bedrijven/stichtingen die een aantoonbaar goede filosofie hebben op het gebied van duurzame energie en dit ook aantoonbaar kunnen vertalen in een bedrijfsmatige aanpak die tot het realiseren van goede projecten leidt.

Bij het verder uitvoeren van het windenergiebeleid zullen zich er nog zeker vele windturbineprojecten aandienen. Om een keuze te kunnen maken voor het bedrijf of instelling (stichting/initiatiefnemer) dat samen met onze gemeente deze projecten mag uitvoeren heeft de gemeente "selectie-criteria plaatsing windturbineprojecten" (selectieformulieren) opgesteld.

Indien uit de beoordeelde selectieformulieren blijkt dat er meerdere bedrijven zijn waarmee onze gemeente in principe zou willen samenwerken, dan zullen deze bedrijven uitgenodigd worden om zichzelf te presenteren.

Op basis van deze presentatie, de beoordeelde selectieformulieren en eventueel navraag referenties kiest de gemeente het bedrijf waarmee in principe samengewerkt gaat worden.

BIJLAGEN

BIJLAGE I BELEIDSKADER

Deze bijlage beschrijft het beleid dat relevant is voor windenergie en het plaatsen van turbines. Het beleidskader geeft inzicht in de politieke en maatschappelijke denkbeelden en stand van zaken, en biedt bruikbare argumenten voor de afweging van locaties en opstellingen in deze nota.

Het betreft geen uitputtend overzicht, maar een selectie van de meest relevante beleidslijnen en richtlijnen.

1. Internationaal beleid

UN Klimaatverdrag

Tijdens de *United Nations Framework Convention on Climate Change* in 1992 is afgesproken om de concentraties van broeikasgassen in de atmosfeer te stabiliseren. Het doel van deze afspraak is het tegengaan van de dreiging van wereldwijde klimaatverandering. Als één van de landen die dit verdrag hebben ondertekend, heeft Nederland zich verplicht maatregelen te nemen om klimaatveranderingen als gevolg van menselijk handelen te minimaliseren of te voorkomen, en om de negatieve gevolgen ervan te verminderen.

Kyoto Protocol

In het *Kyoto Protocol to the United Nations Framework Convention on Climate Change* van 1997 is het bovenstaande verder uitgewerkt in exacte doelstellingen voor de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen. Het gaat voor landen van de Europese Unie om een vermindering van acht procent ten opzichte van 1990. Deze verplichting geldt voor de periode van 2008 tot 2012. Op de conferentie in Bonn in 2001 bleek dat het protocol niet mondiaal ondersteund wordt en dat daardoor de vermindering van de uitstoot op een lager tempo zal komen te liggen.

Europese Vogelrichtlijn

Net als vele andere wateren in Nederland is de IJssel aangemerkt als Speciale beschermingszone onder de *Europese Vogelrichtlijn*. Dat betekent op hoofdlijnen dat de Nederlandse overheid ervoor zorgdraagt dat in de belangrijke vogelgebieden (de gunstige voorwaarden voor) de aanwezige vogelsoorten niet worden verstoord. Voor de IJssel betekent dit dat ingrepen binnen de grenzen van de zone niet tot significante effecten op de vogelstand mogen leiden. Is dit wel het geval, dan dient het een zwaarwegend maatschappelijk belang van de ingreep te worden aangetoond en zullen de effecten gecompenseerd moeten worden.

De richtlijn heeft ook externe werking. Ingrepen buiten de IJssel-zone dienen te worden getoetst op hun effect binnen de zone. Dat betekent dat voor windturbineprojecten in de nabijheid van IJssel altijd moet worden aangetoond dat deze geen significante effecten heeft op de vogelstand binnen de IJssel. Hoewel nadelige effecten waarschijnlijk niet optreden, adviseren wij een vogelhinderonderzoek (knelpuntenanalyse) te laten uitvoeren, waarbij op basis van bestaande tellingen en inventarisaties een effectvoorspelling kan worden gedaan, danwel later op basis van nieuwe tellingen/inventarisaties.

2. Nationaal beleid

Vijfde nota over de ruimtelijke ordening

Tot 2020 wil het kabinet volgens de *Vijfde Nota voor de ruimtelijke ordening* de plaatsing van totaal 7500 MW bevorderen, waarvan ca 1500 MW op land. In 2000 was daarvan 400 MW gerealiseerd. De invulling van deze taakstelling wordt uitgewerkt met de provincies (zie BLOW), de daadwerkelijke realisatie van windturbines wordt aan de markt overgelaten. De Vijfde nota geeft aan waar de provincies bij de keuze van plaatsingsgebieden rekening mee moeten houden. De letterlijke tekst luidt: "Op de eerste plaats is plaatsing wenselijk op en nabij bedrijventerreinen, en nabij autowegen, vaarwegen, spoorwegen en zo mogelijk hoofdwaterkeringen. Op de tweede plaats

dienen de plaatsingsmogelijkheden in grootschalige open landschappen te worden benut, waarbij de voorkeur uitgaat naar plaatsing aan de rand en waarbij het effect van visuele omheining van de open ruimte wordt vermeden”.

Dat laatste geldt vooral voor landschappelijk en/ of cultuurhistorisch waardevolle gebieden, waarin een combinatie met bedrijventerreinen of infrastructuur niet mogelijk is. Langs hoofdinfrastructuur mag de plaatsing niet strijdig zijn met evt. vrijwaringszones en zonering uit oogpunt van externe veiligheid en milieu. Bij plaatsing nabij de waterkering moet rekening worden gehouden met de veiligheidsfunctie.

Structuurschema Groene Ruimte 2

Het Structuurschema Groene Ruimte 2 (concept augustus 2001) werkt het RO-beleid uit de Vijfde Nota verder uit voor het landelijk gebied en koppelt het aan instrumenten. In het voorgestelde beleid wordt de belevings- en gebruikswaarde van de groene ruimte voor alle Nederlanders voorop gesteld. Dit betekent dat bestaande kwaliteiten tegen ongewenste ontwikkelingen beschermd moeten worden. Aan nieuwe noodzakelijke ontwikkelingen dient een kwaliteitsimpuls gekoppeld te worden.

Nota Belvédère

In de Nota Belvédère (1999) heeft de rijksoverheid zeventig gebieden geselecteerd die tot de cultuurhistorische waardevolle gebieden van Nederland behoren. In Belvédèregebieden staat het versterken en benutten van cultuurhistorische identiteit en de daarvoor bepalende kwaliteiten voorop.

Binnen de Gemeente is Kampereiland-Mastenbroek een van deze gebieden. Belangrijke fysieke dragers van de gebieden zijn:

- onregelmatige verkaveling met een patroon van kreken en prielen;
- het patroon van kaden dat een beeld geeft van de achtereenvolgende fasen van inpoldering;
- het patroon van verspreide solitaire agrarische bebouwing op huisterpen;
- de oude IJssellopen;

Bestuursovereenkomst Landelijke Ontwikkeling Windenergie (BLOW)

Het grote belang van windenergie als duurzame energiebron is door rijks- en provinciale overheden vastgelegd in het beleid. In juli 2001 hebben het Rijk, de provincies en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) zich door een *Bestuursovereenkomst Landelijke Ontwikkeling Windenergie* (BLOW) gecommitteerd aan de realisatie van minimaal 1500 MW windvermogen op land in Nederland in het jaar 2010. Om de coördinatie tussen de departementen te verbeteren, zijn nu naast de ministeries van EZ en VROM ook de staatssecretarissen van LNV, V&W en Defensie betrokken. Bovendien zijn de provincies bereid borg te staan voor de noodzakelijke planologische regelingen en zullen zij zich actief inzetten voor de realisatie van het gewenste windvermogen.

In de overeenkomst is voor alle Nederlandse provincies een minimum taakstelling vastgelegd. Voor Overijssel geldt het doel van tenminste 30 MW.

3. Provinciaal en regionaal beleid

Streekplan Overijssel 2000+ en Milieubeleidsplan 2000+

De provincie Overijssel streeft naar energiebesparing en duurzame energievoorziening. Het Provinciaal Milieubeleidsplan 2000+ en het Streekplan Overijssel 2000+ spreken zich hierover uit. Doel- en taakstellingen zijn:

- het energieverbruik terugdringen (2% per jaar) en duurzame energievoorziening verder ontwikkelen (5% in 2010 en 10% in 2020);
- realiseren van 30 MW aan windenergie in Overijssel in 2010;

- de krachten bundelen om de doelstellingen te kunnen realiseren (medeoverheden, energiebedrijven, (groen)afvalverwerkers, industrie, projectontwikkelaars en financiers van duurzame energieprojecten).

Voor het gemeentelijk beleid is de belangrijkste uitspraak het streven naar turbines die landschappelijk kunnen worden ingepast danwel het landschap kunnen versterken.

Windturbines in Overijssel

De provincie Overijssel heeft een studie laten uitvoeren naar gebieden die in de provincie voor windenergie geschikt kunnen zijn. De studie dient ter voorbereiding van provinciaal beleid op dit vlak. Uit het relateren van het beleidskader aan grondgebruik en landschappelijke waarden is een aantal geschiktheidscategorieën ontstaan, die in afbeelding 1 zijn weergegeven.

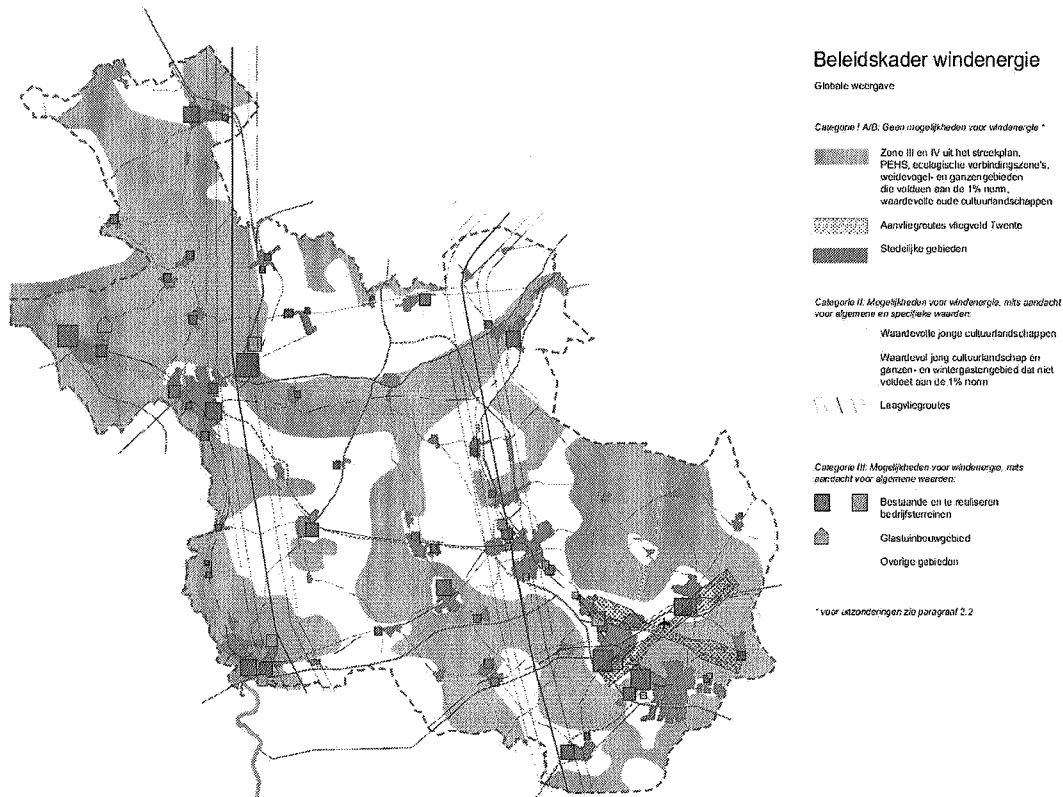
Een vereenvoudigde beschrijving van de categorieën:

IA: geen mogelijkheden voor windenergie: zone bestaat met name uit natuurgebieden en stedelijke gebieden;

IB: windenergie alleen mogelijk langs bovenlokale infrastructuur, bedrijventerreinen en kassengebieden, mits aandacht voor ruimtelijke randvoorwaarden. Ecologische hoofdstructuur, Vogelrichtlijngebieden en oude cultuurlandschappen in de zones zijn te kwetsbaar;

II: mogelijkheden voor windenergie, mits aandacht voor ruimtelijke randvoorwaarden en gebiedsspecifieke waarden. Alleen plaatsing mogelijk als met landschappelijke en vogelwaarden en laagvliegroues nadrukkelijk rekening wordt gehouden;

III: mogelijkheden voor windenergie, mits aandacht voor ruimtelijke randvoorwaarden. Turbines zijn mogelijk op bedrijventerreinen, kassengebieden en minder waardevolle landschappen.

Afbeelding 1 Beleidscategorieën uit 'Windturbines in Overijssel' (bron: Royal Haskoning)

Het rapport 'Windturbines in Overijssel' adviseert een raamwerk, bestaande uit Noordoost-Overijssel en de snelwegen, als basis voor grootschalige plaatsing van windturbines. Voor uitbreiding daarvan zijn enkele scenario's voor plaatsing opgesteld. Het *netwerkscenario* breidt het raamwerk uit met bedrijventerreinen bij grote steden of langs bovenlokale infrastructuur bij deze steden. Deze komen vooral in aanmerking vanwege milieutechnische aspecten (geluidszonering) en de koppeling

tussen opwekking en verbruik van energie. Het scenario wordt vanuit landschap neutraal tot positief beoordeeld en op basis van opgesteld vermogen als zeer positief. De regio Kampen/IJsselmuiden is hierin wel ingetekend, maar zonder specifieke aanwijzing van de Haatland-haven. Dat is wel het geval in het 'groeiszenario', waarin ook kleine bedrijventerreinen voor plaatsing van kleinschalige opstellingen (3 tot 4 turbines in een lijn of 3 tot 7 in een cluster) zijn opgenomen. Het rapport geeft uit landschappelijk oogpunt echter het 'netwerkscenario' duidelijk de voorkeur. De locatie ligt in het westen van Overijssel, waar het provinciale windaanbod het hoogst is. Om maximaal van dat aanbod te profiteren is een ashoogte van $80 \pm 11,5\%$ meter gewenst. Daarmee worden effecten van omliggende bebouwing op het windaanbod geminimaliseerd.

Nota Streekplan en windenergie (door Gedeputeerde Staten vastgesteld op 16 april 2002)

De provincie onderzoekt momenteel met de gemeenten Zwolle, Dalfsen, Hardenberg, Ommen en Staphorst de concrete ontwikkelingsmogelijkheden op het betreffende grondgebied. Daarnaast blijft het huidige interim beleid geldig: de provincie staat solitaire turbines toe op bedrijventerreinen en uitgebreidere opstellingen buiten waardevolle gebieden. Buiten de waardevolle gebieden gelden verschillende voorwaarden. Die voorwaarden zijn:

- Het volgen van een afwijkingsprocedure;
- Niet in de PEHS en zones III/IV en in principe niet in weidevogel- en ganzengebieden;
- In weidevogel- en ganzengebieden alleen langs spoorwegen en gebiedsontsluitingswegen die al veel verstoring voor de vogels geven;
- Goede landschappelijke inpassing door relatie te leggen met gebouwde omgeving of (spoor)wegen.

Zwolle-Kampen netwerkstad

Zwolle en Kampen zijn in de Vijfde Nota aangewezen als netwerkstad. Dat betekent dat de steden zich gezamenlijk (gaan) ontwikkelen tot een bestuurlijke en ruimtelijke eenheid, waarvan het bestuur nieuwe opgaven voor het gehele grondgebied bekijkt. De eerste stappen op dat pad zijn inmiddels gezet. Zo wordt momenteel gewerkt aan een structuurvisie voor de netwerkstad.

Uitbreidingsplannen

Voor Kampen zijn er met name in westelijke richting mogelijke ontwikkelingen die van belang zijn. Als er op de middellange termijn extra woningbouw nodig is in Kampen wordt onder meer in die richting gedacht. Ten noorden van de Flevoweg wordt binnenkort de zichtlocatie tussen de Haatlandhaven en de N50 ontwikkeld als bedrijventerrein. Voor turbines zijn hier geen mogelijkheden.

Hanzelijn

Ten zuiden van Kampen zal zeer waarschijnlijk binnen enkele jaren de Hanzelijn worden aangelegd. De Hanzespoorlijn is een nieuwe spoorverbinding tussen Lelystad en Zwolle met een station in Kampen-Zuid. De verantwoordelijkheid voor dit plan ligt bij Railinfrabeheer en Rijkswaterstaat. In de planning wordt ervan uitgegaan, dat in 2006 met de uitvoering wordt begonnen en dat uiterlijk in 2010 de ingebruikname van deze nieuwe verbinding plaats vindt. Doordat de Tweede Kamer echter het Nationaal Verkeer en Vervoer Plan (NVVP) niet heeft aangenomen, dan daarin nog vertraging komen. Het tracé van de spoorlijn komt vanuit Dronten en voegt zich ter hoogte van de wijk De Maten bij de N50. Vervolgens lopen deze lijnen gebundeld verder in de richting van Zwolle. Aangezien de N50 op termijn van twee naar vier rijstroken gaat, zal deze lijn uitgroeien tot een forse transportader.

4. Gemeentelijk beleid

Beleidsnotitie Kampen en Zwartewaterland

Beide gemeenten hebben een gezamenlijke studie laten doen naar geschikte en ongeschikte locaties op hun grondgebied. Op basis van geluid, landschap en verschillende beleidsmatige belemmeringen

en uitgangspunten bleven locaties over in Kamperveen, Kampen-west en de polder Mastenbroek. In Zwartewaterland ging het om de Zuiderzeepolder en Hasselt-oost. Bureau Witpaard en Partners concludeerde in de Beleidsnotitie windenergie voor Kampen en Zwartewaterland:

- Geen turbines in stedelijke woongebieden;
- Vooralsnog geen turbines op bestaande bedrijventerreinen, wel op nieuwe bedrijventerreinen;
- Geen turbines in de Provinciale Ecologische hoofdstructuur (o.a. IJssel en Vecht inclusief uiterwaarden);
- Vanwege geluid en schaduwhinder dient een bufferzone te worden vrijgehouden. Voor kernen was dit 500 meter, voor verspreide bebouwing 300 meter.

De gemeente Zwartewaterlanden heeft inmiddels aangegeven (nog) niet met Kampen verder te gaan en heeft haar windenergiebeleid voorlopig in de wachtstand gezet.

Bestemmingsplan buitengebied

Het Bestemmingsplan buitengebied voor de haven dateert uit 1967. Volgens de gemeente (mededeling dhr Bos, gemeente Kampen) hebben sindsdien geen herzieningen plaatsgevonden. Hoewel het bestemmingsplan volgens de Wet ruimtelijke ordening geen status meer heeft, zijn de bepalingen uit het bestemmingsplan door afwezigheid van een alternatief nog steeds geldig.

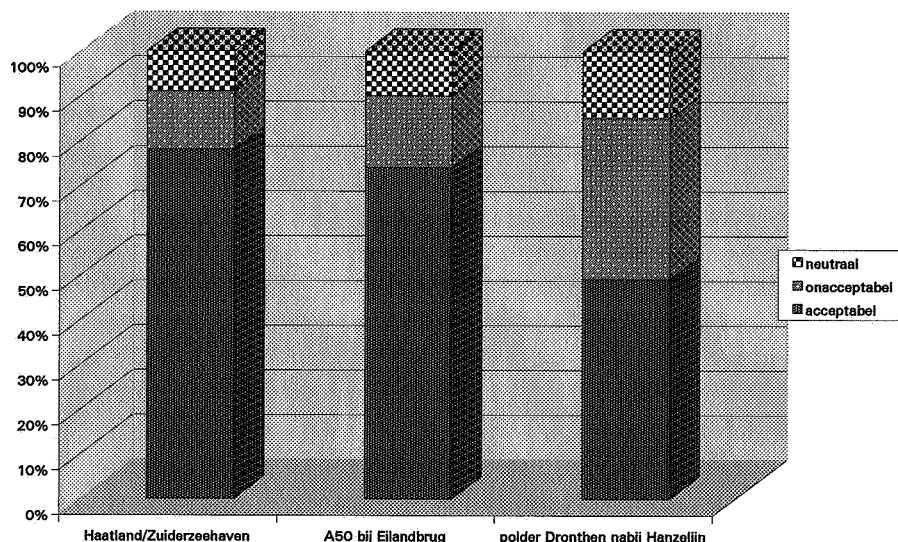
De bestemmingen voor de onderhavige locaties van de windturbines zijn "industriële bedrijven" en "laad- en loswal". Windturbines passen niet binnen deze bestemmingen, zodat een herziening nodig is. Dat geldt ook voor nieuwe bestemmingsplannen, zoals bijvoorbeeld het plan dat momenteel voor de Zuiderzeehaven wordt ontwikkeld.

Ontwikkeling bedrijvenpark Rijksweg 50

Momenteel wordt Rijksweg 50 tussen de Flevoweg en de IJssel in noordelijke richting doorgetrokken. Aan de noordzijde daarvan wordt, aansluitend op industrieterrein Haatland het bedrijvenpark Rijksweg 50 ontwikkeld. De Gemeente wil op dit terrein geen windturbines plaatsen, omdat deze enige afbreuk doen aan de zichtlocatie.

Draagvlakonderzoek

Naar draagvlak voor het ontwikkelen van windenergie in Kampen is (in PM jaar) onderzoek gedaan. De centrale vraag in de Gemeentelijke Draagvlaktest Windenergie was "Vindt u dat uw gemeente actief een geschikte locatie voor de plaatsing van een of meerdere windturbines moet zoeken?". Daarop antwoordde 62% ja, terwijl nog eens 32% onder voorwaarden akkoord ging. Over specifieke locaties is gevraagd of deze acceptabel zijn. Daarop kwamen de volgende antwoorden:

Van de respondenten (er zijn 1200 mensen ondervraagd) vindt 44% dat windturbines het open landschap verstoren. 38% vindt dat dit niet. Voor het stads- en dorpsgezicht geldt vrijwel dezelfde verhouding.

5. Overige aspecten

Beleidsregel windturbines RWS

Volgens de Wet beheer rijkswaterstaatswerken is het niet toegestaan om zonder vergunning objecten zoals windturbines op een waterstaatswerk (wateren, waterkeringen, wegen) te plaatsen. Rijkswaterstaat heeft daarom afstandscriteria voor windturbines ontwikkeld, waardoor de veiligheid voldoende gewaarborgd is.

Voor rijkswegen (in dit geval de N50) moet een afstand van 30 meter uit de rand van de verharding worden vrijgehouden of, bij een rotordiameter boven de 60 meter, minimaal de halve diameter. Als uit aanvullend onderzoek blijkt dat er geen "onaanvaardbaar verhoogd veiligheidsrisico" is, kan ook binnen deze strook plaatsing worden toegestaan. Dat geldt ook voor parkeerplaatsen en tankstations met een directe aansluiting op de rijksweg.

Voor vaarwegen en havens (in dit geval de IJssel) geldt een vergelijkbaar regime binnen een afstand van 50 meter uit de rand van de vaarweg. In elk geval geldt als minimum de halve rotordiameter, en mag binnen de 50 meter worden geplaatst als er geen hinder is voor wal- en scheepsradar. Overigens zal los daarvan eerst worden beoordeeld of plaatsing in strijd is met de beleidslijn Ruimte voor de rivier. Die geeft aan dat nieuwe blokkades in het stroomgebied van rivieren zoveel mogelijk voorkomen moeten worden.

Beleid op gebied van geluidhinder

AMvB Besluit voorzieningen en installaties milieubeheer

Sinds 2001 is de AMvB "Besluit voorzieningen en installaties milieubeheer" geldig. Een windpark valt hieronder als het minder dan 15 MW omvat en de afstand tot woningbouw niet kleiner dan 4x ashoogte is. De grenswaarde uit dit besluit, dus de maximale geluidsbelasting die het windpark mag veroorzaken, is in de nacht 40dB(A), d.w.z. 50 dB(A) etmaalwaarde. Deze waarde mag toenemen naarmate het harder waait, omdat dan ook het natuurlijk achtergrondgeluid harder is en dit het turbinegeluid overstijgt.

Daarnaast is er op bedrijventerreinen vaak een geluidszonering. Op het terrein Haatlandhaven is zo'n zonering vastgesteld. Binnen deze zone is ten gevolge van bedrijfsactiviteiten een geluidsniveau van maximaal 50 dB(A) etmaalwaarde toegestaan.

Turbines kunnen geluidsräume innemen van bedrijven als ze op de grens van de bestaande zone (dus de 50 dB(A)-contour) maximaal 30 dB(A) bijdragen aan het geluidsniveau. Op dat moment treedt nog net geen overtreding van de grenswaarde op. Wordt gekozen voor turbines met een hoger geluidsniveau (geldt voor de meeste moderne turbines), dan kan dit voor bedrijven in het uiterste geval betekenen dat zij mogelijk hun activiteiten niet of in mindere mate kunnen uitoefenen omdat de windturbines min of meer hun geluidsräume hebben ingenomen.

Er wordt daarom gezocht naar mogelijkheden om deze problematiek te voorkomen. Een methode is om windturbines op industrieterreinen niet volgens de zonering voor bedrijven te beoordelen, maar ze te zien als andersoortige objecten met een ander toelaatbaar geluidsniveau. Bekeken vanuit degene die aan het geluid blootstaat gaat deze redenering echter niet op. Hij hoort een bepaald geluidsniveau, opgebouwd uit verschillende bronnen. Alleen de waarde telt voor de belasting, niet de afzonderlijke bronnen van het geluid.

Er gaan daarom steeds meer stemmen op voor een andere invalshoek. De grenswaarde voor industrie geluid is niet afhankelijk van de wind en ligt daarmee altijd op 40 dB(A). De grenswaarde voor windturbines neemt toe met de windsnelheid, aangezien dan ook een hoger achtergrondgeluid (geluid dat van nature aanwezig is) geldt. Er is, zeker bij een toenemende wind, ruimte tussen het

niveau voor industrie en het maximale niveau dat de WNC-40 voor windturbines voorschrijft. De WNC-40 is een WindNormCurve, die in feite voor elke windsnelheid aangeeft welk geluidsniveau de turbine mag produceren zonder de 40dB(A) te overschrijden. De meeste moderne windturbines produceren een niveau dat binnen die curve past.

De resterende ruimte kan worden benut voor de geluidsproductie voor windturbines. Dit betekent enerzijds dat belemmeringen voor bestaande bedrijven achterwege blijven (hun "geluidsruijnte" wordt niet ingenomen door windturbines) en anderzijds dat er toch een cumulatie in de beoordeling wordt toegepast. Beperking van de werkwijze is dat alleen turbines met een bepaald geluidsniveau geplaatst kunnen worden. Maar omdat die beperking ook geldt in de "conventionele" methode is dit geen extra nadeel.

In een notitie hierover heeft de Provincie Overijssel de methode uiteengezet. Haar oordeel over de toepassing van de windnormcurve op windturbines op gezondeerde industrieterreinen is positief. Voor een initiatief in de Haatlandhaven te Kampen heeft zij de nieuwe systematiek toegepast

Hinder ten gevolge van schaduw en reflectie

Om reflectie te voorkomen zijn de meeste grote turbines tegenwoordig van een coating voorzien die geen enkele schittering veroorzaakt. Reflectie zal dan ook niet meer optreden bij gebruik van deze turbines.

Schaduwhinder kan wel optreden. Bij zonnig weer kunnen de draaiende schaduwen hinderlijk zijn voor mensen die in het gebied van de schaduwval verblijven. De mate van hinder is afhankelijk van de passeerfrequentie, de blootstellingsduur en de intensiteit van de wisselingen in lichtsterkte. Die intensiteit is afhankelijk van de afstand van de gehinderde tot de turbine. Naarmate die afstand kleiner is, zal het effect toenemen omdat elk rotorblad een groter deel van de zon afdekt.

De stand van de zon is ook een factor van belang. Als de zon hoog staat ('s middags), zal de contour van de schaduw kleiner zijn dan bij een laagstaande zon ('s ochtends en 's avonds).

In jurisprudentie is een hinderduur van 64 dagen met een maximum van 20 minuten per dag aangemerkt. Een zekere mate van schaduwhinder behoort dus tot de mogelijkheden. De reeds genoemde AMvB schrijft voor dat turbines een stilstandsvoorziening moeten hebben als meer dan 17 dagen per jaar een schaduweffect van minimaal 20 minuten optreedt.

BIJLAGE II. LOCATIEAFWEGINGEN

1. Inleiding

In het afgelopen jaar zijn door de gemeente al vier mogelijke locaties geselecteerd. Het gaat om Haatlandhaven /Zuiderzeehaven, N50 Noord-westzijde, Schansdijk en N50 zuid (zie kaart PM). In onderstaande afweging wordt de locatie N50 noordwest samengetrokken met de vm.stortplaats Schansdijk en de overige locaties aangevuld met het traject N50 midden (tussen natuurgebied De Enk en Zalkerbroek). Het klaverblad N50/Flevoweg biedt geen mogelijkheid omdat één windturbine daar tegen het eerder genomen beleidsstandpunt ingaat, namelijk het verbieden van het plaatsen van solitaire windturbines. De eerdergenoemde locaties lijken kansrijk en hebben de belangstelling van initiatiefnemers.

De nummering van locaties is daarom als volgt:

- I. Haatlandhaven/Zuiderzeehaven
- II. N50-noord west
- III. N50-midden
- IV. N50-zuid

Alvorens deze locaties vergeleken worden, geeft de volgende paragraaf uitleg van de gebruikte criteria en de waardering daarvan.

2. Ruimtelijke criteria

Moderne windturbines zijn hoog (60-90 meter masthoogte is momenteel een veelgebruikte afmeting) en hebben een grote invloed op de beleving van het landschap. Omdat turbines vaak al op enkele kilometers afstand zichtbaar zijn moet die invloed niet alleen op lokale schaal, maar juist ook op regionale schaal bekeken worden. Ook is het van groot belang om niet alleen naar afzonderlijke locaties te kijken, maar deze ook in relatie tot elkaar af te wegen (welke kunnen wél gecombineerd worden, welke niet?). Het zoeken is naar locaties die een geheel vormen dat meer is dan de "som der delen".

Onderstaande criteria zijn opgesteld om te beoordelen of een locatie te beoordelen op geschiktheid voor windturbines:

a) *Aansluiten bij de ruimtelijke en functionele karakteristiek van de locatie.*

Door toepassing van dit principe worden openheid en bestaande structuren zo min mogelijk gewijzigd. Gebieden met een industrieel, rationeel, modern en/of grootschalig karakter lenen zich beter voor windturbines dan gebieden met een landelijk, groen, kleinschalig karakter.

Eerstgenoemde gebieden of plekken zijn bijvoorbeeld grootschalige bedrijventerreinen en jonge grootschalige polders. Deze krijgen in de locatieafweging een positieve waardering. Kleinschalige oude agrarische cultuurlandschappen en andere locaties worden neutraal of negatief beoordeeld.

b) *Aansluiten bij of versterken van regionale ruimtelijke structuren*

Daarbij is het van primair belang dat de structuren waarbij wordt aangesloten van bovenlokaal niveau zijn. Windturbines zelf hebben namelijk door hun formaat een impact die veel verder reikt dan het lokale. De voorkeur bestaat voor locaties waarbinnen kan worden aangesloten op:

- Hoofdinfrastructuur, zoals een N-weg of snelweg, Hanzelijn;
- Regionale landschappelijke structuren als de IJssel, rand Veluwemeer, dijk rond een polder

Locaties waarin mogelijkheden zijn voor aansluiting op dergelijke bovenregionale structuren worden positief beoordeeld. Dat geldt bijvoorbeeld voor locaties waarbinnen met lijnopstellingen aangesloten kan worden op bestaande belangrijke lijnen in het landschap. Locaties waarin op een relatief klein object in het landschap, zoals één enkel bedrijf, wordt aangesloten worden negatief beoordeeld. Datzelfde geldt voor locaties waarbinnen slechts de mogelijkheid bestaat voor aansluiting op lokale landschappelijke structuren, zoals bijvoorbeeld een sloot, een havenmond of een kavelgrens.

c) *Aansluiten bij of versterken van de ruimtelijke opbouw van een locatie*

Windturbines moeten geen afbreuk doen aan de ruimtelijke opbouw van een plek: de openheid verstoren in een landelijk gebied of voor extra verrommeling zorgen op een bedrijventerrein waar dat al het geval is bijvoorbeeld.

Hieronder vallen overwegingen als:

- openheid in het landschap zoveel mogelijk behouden
- voorkeur voor plaatsing op overgang van besloten (bijvoorbeeld: stedelijk) naar open gebied
- versnippering en verrommeling voorkomen
- zo rustig mogelijk beeld bereiken

Met windturbines kán een plek een extra, positieve betekenis krijgen. Dat geldt bijvoorbeeld voor locaties die op de grens tussen bijvoorbeeld land en zee liggen of locaties die bij de entree tot een stad of agglomeratie liggen. Windturbines kunnen die overgang of entree markeren, daarmee een plek extra herkenbaar maken en er een extra betekenis aan geven.

Locaties waarin lijnen op overgangen tussen open en besloten kunnen worden gerealiseerd worden positiever beoordeeld dan lijnen midden in open, agrarisch gebied. Ook locaties waarbinnen de mogelijkheid bestaat om een extra betekenis te geven aan de plek (bijvoorbeeld poort tot Kampen) worden positief beoordeeld.

d) *Doorgroei*

Het kan nodig zijn om op termijn meer turbines te plaatsen. Elke locatie wordt daarom gewaardeerd op combinatiemogelijkheden met opstellingen op de andere locaties. Het doortrekken van een lijn is bijvoorbeeld gunstig, terwijl een lijn en een park in hetzelfde gezichtsveld ongunstig worden beoordeeld. Locaties waarmee een groter aantal –landschappelijk verantwoorde- combinaties mogelijk is worden positiever beoordeeld dan andere locaties, omdat daarmee een uitbreiding op termijn eenvoudiger is.

e) *Mogelijkheden voor lijn of clusteropstelling*

Locaties waar alleen solitair te realiseren worden negatief beoordeeld. Nieuwe initiatieven moeten uitgaan van enkelvormige lijnen van meerdere turbines. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat gebruik wordt gemaakt van moderne windturbines van minimaal 60 meter hoog.

3. Scoringstabel en toelichting

	I Haatland-en Zuider- zeehaven	II N50 - noord west (incl. Schansdijk)	III N50 – midden	IV N50 - zuid
a) Aansluiten bij ruimtelijke en functionele karakteristiek	+	0	0	0
b) Aansluiten bij of versterken van regionale ruimtelijke structuren	+	+	+	+
c) Aansluiten bij of versterken van de ruimtelijke opbouw	+	+	0	0
d) Doorgroeimogelijkheden	+	+	+	+
e) Mogelijkheden voor lijn of cluster	+	+	+	+

Verklaring scores:

- + scoort voldoende op criterium
- 0 scoort matig op criterium
- scoort onvoldoende op criterium

Toelichting op scores

Landschap (criteria a, b en c)

Windturbines in de haven sluiten aan bij de karakteristiek van de locatie: een grootschalig bedrijventerrein. Een lijn langs IJssel of N50 geeft tevens aansluiting op een regionale landschappelijke structuur. Een dergelijke lijn kan de entree tot de gemeente Kampen markeren en daarmee een extra betekenis geven aan de plek.

Turbines langs het noordelijk deel van de N50 markeren de overgang stad- land en versterken deze regionale structuur. Op de andere trajecten van deze weg wordt weliswaar ook aangesloten op de bestaande lijn, maar is geen sprake van een dergelijke overgang en staan de turbines in een landschap dat aan beide zijden open en gelijksoortig is. De Schansdijk (vm. Stortplaats) aansluitend op de N50-noord is een 'incident' in het landschap: een geïsoleerde heuvel met het aanzien van een bos, die geen aansluiting heeft met zijn omgeving. Het benadrukken van dit element heeft landschappelijk gezien niet de voorkeur maar kan in het verlengde van de N50-noord deel uitmaken van één lijnopstelling. Bovendien is, gezien de grootte van deze locatie slechts één grote (1,5 MW of meer) of een aantal kleinere turbines mogelijk. Daarmee wordt maar een klein deel van het gewenste vermogen gerealiseerd.

Een windturbine binnen het nabijgelegen klaverblad lijkt gunstig voor inpassing van windturbines. Vanaf de weg is deze structuur echter minder zichtbaar en zullen ook turbines minder herkenbaar aanwezig zijn. Hier zullen windturbines vooral het overzicht en de herkenbaarheid verkleinen. Er is bovendien slechts plaats voor één grote turbine (circa 1,5 MW of meer) of enkele kleinere turbines, waardoor ook hier niet het gewenste vermogen wordt gehaald. Bovendien strookt één windturbine ook niet met het gemeentelijke beleid om solitaire windturbines uit te sluiten.

Doorgroeimogelijkheden (criterium d)

Alle lijnvormige opstellingen (de haven en de drie trajecten langs de N50) bieden mogelijkheden voor uitbreiding, als dat op termijn gewenst is. De drie locaties langs de Rijksweg kunnen gefaseerd worden ontwikkeld. Na aanvankelijke plaatsing op de noordelijke locatie zouden op termijn de twee andere trajecten kunnen worden geplaatst, waardoor automobilisten drie maal een gelijksoortige lijn zullen ervaren.

De opstelling in de haven is, mits gekozen wordt voor een lijn langs de IJssel, uit te breiden in westelijke richting.

Mogelijkheden voor lijn- of clusteropstellingen (criterium e)

De Schansdijk en het klaverblad N50/Flevoweg zijn eventueel wel geschikt voor meerdere turbines, maar in dat geval wordt aanzienlijk minder stroom opgewekt dan op de andere locaties. Alle andere locaties zijn geschikt voor het plaatsen van een lijnopstelling. Cluster zijn op deze locaties wel mogelijk maar vanwege de aansluiting op IJssel en N50 niet gewenst.

4. Conclusie

Plaatsing van windturbines op locatie I, **industrieterrein Haatlandhaven/Zuiderzeehaven**, heeft de voorkeur. Deze locatie voldoet uitstekend aan landelijke en provinciale normen en doelstellingen en de windturbines passen hier het best bij de bestaande patronen. In verhouding tot de alternatieven hebben de windturbines hier een minder grote verandering van het beeld tot gevolg. De lijn kan later worden uitgebreid naar de westzijde van de Eilandbrug, waardoor het concept nog sterker wordt. Een zeer zorgvuldige afstandsbepaling tussen windturbines en eilandbrug is daarvoor wel een voorwaarde. Positief is ook dat circa 80% van de ondervraagden uit de draagvlaktest deze locatie acceptabel vindt.

Locatie II, de N50-noord west, is de op twee na beste goede reservelocatie, die alleen benut kan worden als realisatie van turbines op voorkeurslocatie Haatlandhaven/Zuiderzeehaven niet doorgaat. Het noordelijk traject biedt de mogelijkheid om de overgang tussen stad en land te benadrukken.

Locatie's III en IV (N50-midden en N50-zuid), zijn de op drie na beste goede reservelocatie's, die alleen benut kan worden als realisatie van turbines op de andere voorkeurslocatie's niet doorgaan of anderszins voorrang behoeven.

Op de beide zuidelijker gelegen trajecten is die mogelijkheid er niet, omdat daar aan beide zijden van de weg een weidelandschap ligt. Wel kan op lange termijn een zich herhalend patroon ontstaat dat deze weg over een grotere lengte benadrukt. Door op locaties III en IV een zelfde lijn als op locatie II te plaatsen ontstaan drie korte lijnstukjes die de weggebruiker kan ervaren. Ook spelen er ontwikkelingen als de Hanzelijn en de "groene rivier", die verschillende onzekerheden met zich meebrengen. De N50 is daarom niet als beste locatie gekozen.

BIJLAGE V. WINDENERGIEBELEID REACTIES

Onderwerp	Reactie (per brief/code binnengekomen (juli 2001-aug 2002))	Antwoord
I. Principeverzoek planologische medewerking cq. aanvraag BP-wijziging	<p>B.I.1. Het verzoek om planologische medewerking (wijziging of aanvulling bestemmingsplan) te verlenen voor het plaatsen van windturbines op locatie III (N50-midden).</p> <p>F.II.2. Het verzoek om planologische medewerking (wijziging of aanvulling bestemmingsplan) te verlenen voor het plaatsen van windturbines op locatie IV (N50-zuid).</p> <p>F.III. N.a.v. de voorlichtingsavond op 11-10-2001 is het verzoek binnengekomen om planologische medewerking (wijziging of aanvulling bestemmingsplan) te verlenen voor het plaatsen van windturbines op locatie IV (N50-zuid).</p> <p>F.IV.2. Het verzoek om volledige medewerking om het windmolenpark N50-zuid te kunnen realiseren en daartoe de nu al geldende agrarische bestemming aan te passen via art. 19 procedure.</p>	<p>B.I.1. De voorkeurslocatie voor plaatsing windturbines gaat nu uit naar locatie I en mocht dat niet lukken naar locatie II als alternatief. Alleen op termijn na ervaring met eerdergenoemde locatie(s) te hebben opgebouwd en bijbehorende evaluatie wordt pas gekeken naar de locatie III of IV. Dan pas wordt het bestemmingsplan zonodig planologisch gewijzigd/aangevuld.</p> <p>F.II.2. idem, zie boven.</p> <p>F.III. idem, zie boven.</p> <p>F.IV.2. idem, zie boven.</p>

Onderwerp	Reactie	Antwoord
II. Bezwaar op collegebesluit van de startnota	<p>B.II. Bezwaar inzake het niet noemen van de locatie N50-midden als potentiële locatie voor windturbines in de Startnota.</p> <p>I.1. Gesteld wordt dat vermelding van absolute kengetallen als maximale ashoogte, maximale rotordiameter en exacte afstanden van windturbines tot woningen horen niet thuis in deze beleidsnota.</p>	<p>B.II. Door reorganisatieperikelen waren de ingediende plannen voor de locatie N50-midden intern niet goed in beeld gekomen, terwijl dit wel had gemoeten. Later is dit rechtgezet want de locatie bleek een potentiële locatie voor windenergie, maar wel op termijn mogelijk in te vullen.</p> <p>I.1. Kengetallen als a. maximale ashoogte en b. maximale rotordiameter en de verhouding (AH/RD) daartussen kunnen zo extreem worden gekozen/toegepast, dat de gemeente heeft gemeend wel enige kengetallen op te nemen, bv. maximaal 80 m ashoogte (genoeg windaanbod) ook nog op industrieterrein en de verhouding AH/RD ca. 1,0. Kengetal afstand windturbine tot woning wordt niet opgenomen omdat alleen de geluidbelasting op de gevel van de woning relevant is en deze toch al in de beoordeling/selectie van een windturbineplan</p>

	<p>J.1. De vraag wordt gesteld waarom eerst alleen 1 potentiële locatie te ontwikkelen.</p> <p>J.2. Wat is de status en onder welke voorwaarden wil het gemeentebestuur aan de andere locaties medewerking geven tot realisatie van een windturbine-project.</p> <p>J.3. Het is verstandiger in te zetten op alle 4 potentiële (voorkeurs) locaties vanwege een lange realisatietijd (ca. 5 jr) van een Windmolenpark.</p> <p>J.4. Er wordt gesteld om niet op de plaats van de ondernemer te gaan zitten, maar op prijs wordt gesteld dat de gemeente bepaalde onderzoeken, nodig voor vergunningverlening zou willen financieren.</p> <p>Q. Bezwaar op het toestaan door de gemeente van het leveren van goede en schone producten o.a. levering van windenergie op een heel klein aantal locaties. Graag uitbreiding op Kamperveen langs de N 50 en langs de Binnenwetering</p>	<p>van een windturbineplan wordt meegenomen.</p> <p>J.1. Omdat het gemeentebestuur eerst ervaring wil opdoen hoe een windmolenpark zich openbaart en verdragen wordt op de voorkeurslocatie I of op locatie II (alternatief).</p> <p>J.2. De status van locatie I is de voorkeurslocatie die het eerst aan bod kan komen. Lukt dit niet om bepaalde redenen dan volgt locatie II als alternatieve locatie. Locaties III en IV (N50-midden en N50-zuid) blijven potentiële locaties die, alleen als er ervaring is opgebouwd met realisatie van windturbines op locatie I of II, op termijn in beeld worden gebracht. Dit omdat anders teveel locaties in één keer worden ontwikkeld en de consequenties niet kunnen worden overzien.</p> <p>J.3. Ondanks een eventueel lange wacht –en realisatietijd, wil het gemeentebestuur niet alles tegelijk en maar stuk voor stuk en door ervaring verrijkt de overige locaties na elkaar laten ontwikkelen.</p> <p>J.4. De gemeente is ook niet van zins om op de plaats van de ondernemer te gaan zitten. Zij is in eerste instantie “voorwaarde scheppend“ bezig om de potentiële locaties voor plaatsing van windturbines te kiezen. Tevens streeft zij na dat de burgers van Kampen op enige manier kunnen participeren in een windmolenpark. Als laatste wil de gemeente ook zelf op enige manier participeren om het goede voorbeeld te geven in het laten opwekken en betrekken van door windenergie opgewekte groene stroom aan de gemeentelijke gebouwen.</p> <p>Q. De visie om goede en schone producten te leveren deelt ook het gemeentebestuur. Zij kiest er niet voor overal windturbines toe te staan en heeft weloverwogen een viertal potentiële locaties uitgekozen en ook verderop langs de N50, locaties N50-midden en N50-zuid maar dan wel op termijn (zie ook bij J.2.). Kamperveen , langs de Binnenwetering is door provincie en gemeente conform het interimbeleid Streekplan afgewezen vanwege alle open weidevogel – en ganzengebieden.</p>
--	--	--

Onderwerp	Reactie	Antwoord
III. Verzoek op-richting windtur-	S.II. Het voornemen om langs de N 50 (een) windturbinepark(en) te gaan ontwikkelen.	S.II. In principe kan hieraan medewerking worden verleend op het moment dat de betreffende locatie in beeld komt (zie bij J.II.) en mits wordt voldaan aan de

bineparken (algemeen)	<p>T. Het verzoek om medewerking te verlenen aan de plaatsing van een aantal windturbines en ook op het bedrijvenpark Rijksweg 50.</p> <p>X. Het verzoek tot realisatie van de bouw van windturbines (algemeen).</p>	<p>overige selectiecriteria/procedures.</p> <p>T. In principe kan hieraan medewerking worden verleend op verschillende locaties (zie ook J.II.), maar niet op het bedrijvenpark RW 50, welke locatie door het gemeentebestuur is afgewezen op grond van milieuhygiënische gronden en versterking van de mooie zichtlocatie bedrijventerrein.</p> <p>X. Idem, zie boven.</p>
-----------------------	--	---

Onderwerp	Reactie	Antwoord
IV. Verzoek realisatie windturbines op locatie I Haatlandhaven	<p>A.1. Het verzoek om medewerking te krijgen voor de realisatie van een windturbineproject (4 turbines elk 900 kW) bij scheepswerf Peters.</p> <p>A.III. Gewijzigd verzoek als bij A.I. om medewerking te krijgen aan de realisatie van een windturbineproject (4 turbines elk 1 MW, 80 m hoogte) bij scheepswerf Peters.</p> <p>E.II. Het willen creëren van een windturbineproject in een lijnopstelling met drie bedrijven (Graansloot, MBI en Brink Alu) op hun eigen bestaande industrieterreinen rond de Haatlandhaven.</p> <p>L.II. Het Waterschap Groot Salland heeft belangstelling voor de realisatie van een windturbineproject op of nabij de rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) te Kampen.</p>	<p>A.I. In principe kan hieraan medewerking worden verleend op locatie I mits wordt voldaan aan de overige selectiecriteria/ procedures.</p> <p>A.III. idem, zie boven.</p> <p>E. II. Idem, zie boven.</p> <p>L.II. Het gemeentebestuur is verheugd met die belangstelling en volgt het overleg nauwlettend met de initiatiefnemers op het industrieterrein Haatlandhaven om te komen tot een gezamenlijke aanpak op door haar gekozen potentiële locatie I.</p>

Onderwerp	Reactie	Antwoord
V. Belangstelling voor ontwikkeling windturbines op locatie II, N50-noord-west en vm. stort Schansdijk cq. opteren grond	<p>A.II. Het verzoek tot medewerking aan de realisatie van een windturbineproject (3 turbines elk 900 kW) op vm. stort Schansdijk.</p> <p>E.I.A. Idem, zie boven op de gehele locatie N 50-noord west.</p> <p>O.I. De wens tot plaatsing windturbines in lijnopstelling en daartoe opteren voor de grond locatie II.</p> <p>O.II. Opteren van de grond voor plannen molens in lijnopstelling.</p> <p>O.III. Het verzoek om als eerstepartij windturbines te mogen ontwikkelen en inzake aangedragen sterke punten hiertoe.</p>	<p>A.II. In principe kan hieraan medewerking worden verleend op locatie II, mits wordt voldaan aan de overige selectiecriteria/procedures.</p> <p>E.I.a. Idem, zie boven.</p> <p>O.I. Idem, zie boven waarbij opteren grond ook thuishoort in de procedures.</p> <p>O.II. Idem, zie boven.</p> <p>O.III. Idem, zie boven.</p>

Onderwerp	Reactie	Antwoord
VI. Initiatief windpark voor locatie vm. C uit de startnota	E.I.b. Het verzoek tot medewerking aan de realisatie van windturbines op locatie C uit de startnota.	E.I.b. Locatie C uit de startnota is toen al niet meegenomen als potentiële locatie en ook nu niet in deze beleidsnota vanwege de aanwezigheid van natuurgebied, het toekomstige Hanzelijn-tracé annexstation en eventuele bebouwing.
VII. Initiatief windpark voor locatie III, N50-midden	B.I.2. Verzoek tot medewerking tot realisatie van het "windpark N50-midden.	B.I.2. In principe kan hieraan op termijn medewerking worden verleend, maar alleen nadat de gemeente ervaring heeft opgedaan op locatie I of II.
VIII. Initiatief windpark voor locatie IV, N50-zuid	F.I. Het voornemen om in samenwerking van 5 grondeigenaren een windmolenpark te realiseren op locatie IV. F.II.1. De intentie om met de landeigenaren en gebruikers binnen het gebied N50-zuid /zijde hattemerbroek een windmolenpark te ontwikkelen. F.IV. Verzoek om in te stemmen met het plan "windmolenpark N 50-zuid (5 à 7 turbines met een capaciteit van 2 MW elk)	F.I In principe kan hieraan op termijn medewerking worden verleend, maar alleen nadat de gemeente ervaring heeft opgedaan op locatie I of II. F.II.1. Idem op termijn , zie boven. F.IV. Idem op termijn , zie boven.
IX. Initiatief windpark voor locatie Kamperveen (vm. loc.E startnota)	G.I. Het verzoek van gezamenlijk 8 initiatiefnemers voor het realiseren van een windmolenpark te Kamperveen. G.II. Hetzelfde verzoek als bij G.I. maar nu met de uitbreiding naar 12 initiatiefnemers.	G.I. Aan de locatie Kamperveen, Binnenwetering/Hogeweg wordt zowel door de provincie en de gemeente geen medewerking verleend vanwege a. het open weidevogel-ganzengebied volgens de Ecologische hoofdstructuur (EHS) genoemd in het Streekplan van provincie Overijssel en b. het open grootschalige "slagenlandschap", waarin windturbines landschappelijk niet passen. G.II. Idem, zie boven.
X. Plaatsing wind-	Y. Op de vraag van mogelijke plaatsing van een aantal windturbi-	Y.a. Het gemeentebestuur is van mening dat wanneer de initiatiefnemers de

<p>turbines in winterbed annex Haatlandhaven-gebied (brief RWS)</p>	<p>nes binnen het eigendoms-en of beheersgebied voor het plaatsen van windturbines (locaties 1 t/m 6) langs de IJssel heeft de Rijkswaterstaat(RWS) het volgende gezegd. Toetsing conform de beleidslijn “Ruimte voor de rivier” en de (concept)”beleidsregel voor het plaatsen van windturbines bij vaarwegen en rijkswegen” als nadere invulling op basis van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken (Wbr) geeft aan dat;</p> <p>a. de drie windturbines 1,2,en 3 in het uiterwaardgebied bij Betonson en Peters niet onder de beleidslijn genoemde riviergebonden activiteiten (limitatieve lijst) vallen en behoren daardoor tot de “nee, tenzij-categorie”, d.w.z. dat de turbines niet worden toegestaan tenzij door de initiatiefnemer kan worden aangetoond, dat</p> <ul style="list-style-type: none"> • er sprake is van zwaarwegend maatschappelijk belang; en • de activiteit niet redelijkerwijs buiten het winterbed gerealiseerd kan worden; • de activiteit op de locatie geen feitelijke belemmering vormt om in de toekomst de afvoercapaciteit (van het water) te vergroten <p>Na beoordeling op deze drie aspecten heeft de RWS bovengenoemde turbines (1,2,en 3) uitgesloten voor medewerking aan verdere planuitwerking.;</p> <p>b. de drie windturbines 4,5 en 6 vallen niet onder het gedeelte van het rivierbed vallend onder het vergunningvereiste van de Wbr en dient de gemeente voorts zelf te beoordelen.</p>	<p>genoemde (nee-tenzij) punten en bezwaar van de RWS kunnen weerleggen en kunnen omdraaien naar een positieve beoordeling door de RWS de gemeente ook achter die visie gaat staan. Anders zal verplaatsing van de locatie windturbines achter de winterdijk waarschijnlijk een oplossing kunnen geven.</p> <p>b. De drie windturbines op de locaties 4, 5 en 6 vallen ook binnen de door het gemeentebestuur genoemde voorkeurslocatie I. en in principe kan hieraan medewerking worden verleend mits wordt voldaan aan de overige selectie-criteria/procedures.</p>
---	---	---

Onderwerp	Reactie	Antwoord
<p>XI. Bezwaar tegen het plaatsen van windturbines op bepaalde plaatsen in Kampen vs. de mogelijkheden tot</p>	<p>C.I. a. Gesteld wordt mogelijkheden te zien om windturbines te koppelen aan de bestaande infrastructuur en voorts b. ook te koppelen met industrieperken en c. liever enkele grote windparken op te zetten dan vele solitaire molens;</p> <p>C.II.a. Gesteld wordt geen windturbines in of langs de Vogelrichtlijngebieden te plaatsen en b. geen windturbines in de Ecologische</p>	<p>C.I.a., b.en c. Het gemeentebestuur heeft gekozen voor dezelfde visie namelijk voor a. koppeling windturbine-locaties aan de N50, b. koppeling windturbines aan industriegebied locatie I(voorkeurslocatie) en c. alleen grote windturbine-clusters dan vele solitaire molens</p> <p>C.II.a., b. en c. Het gemeentebestuur heeft ook gekozen om a. geen windturbines in Vogelrichtlijngebieden te laten plaatsen. Echter voor het</p>

<p>plaatsen van wind-turbines</p>	<p>Hoofd Structuurgebieden (EHS) en c. geen windturbines in belangrijke weidevogel- en ganzengebieden.</p> <p>M. Bezwaar wordt geuit tegen het plaatsen van torenhoge windturbines in het gebied Kamperveen langs de N50 met financieel gewin van direct betrokkenen.</p> <p>P. Bezwaar wordt gegeven tegen het plaatsen van windturbines op het industrieterrein (bedrijventerrein).</p>	<p>industriegebied Zuider-zeehaven (ZZH) loopt nog een verschil van inzicht tussen de gemeente en het rijk inzake oprukkende Vogelrichtlijngebieden ter plaatse van de ZZH. Hierbij wordt nog bezien of er daar überhaupt windturbines mogen worden geplaatst., b.en c. Ook staat het gemeentebestuur geen windturbines toe in EHS-gebied en in weidvogelgebied m.u.v. het , conform de interimrichtlijn van de provincie Overijssel, toestaan van turbines op termijn langs de locaties N50-midden en N 50-zuid (locatie III en IV).</p> <p>M. Het gemeentebestuur vindt ook dat het mooie buitengebied niet overal moet worden ingekleurd met torenhoge windturbines. Er is dus bewust overwogen om alleen op een 4-tal specifieke locaties windturbines te kunnen plaatsen, in een bepaalde volgorde en tijdspad (zie ook J.2.). Economische belangen worden niet door het gemeentebestuur meegewogen.</p> <p>P. Het gemeentebestuur heeft bewust gekozen om <i>geen</i> windturbines op de “bedrijventerrein N50” toe te staan, vanwege de zichtlocatie en vanwege milieukundige redenen en de slagschaduwhinder. Op locatie II aan de andere kant van de N50 (noord-west inclusief de vm. stort Schansdijk) ziet zij wel mogelijkheden voor een lijnopstelling voor opwekking van duurzame energie zonder dat de turbines duurzame ergeis aan de bewoners aan de Constructieweg oplevert.</p>
-----------------------------------	---	--

Onderwerp	Reactie	Antwoord
<p>XII. Informatie tbv. beleidsbepaling</p>	<p>B.III. De aanvullende informatie betreft het bewust vertraging aan te brengen in het kader van de behoefte aan duurzame energie. Voorts is het onduidelijk op welke criteria de eerste projecten zullen beoordeeld en wanneer de overige locaties aan bod komen. Gelijkijdige realisatie van projecten biedt voordelen als in eens de elektrische infrastructuur geschikt te maken of dat er meer eenheid wordt gebracht in de keuze van de windturbines en er ontstaan geen grote visuele verschillen als gevolg van technologische veranderingen in de loop van de tijd.</p> <p>F.V. De aanvullende argumenten geven aan waarom een</p>	<p>B.III. Er is niet bewust vertraging gebracht in de procedure omtrent dit wind-energiebeleid. Het heeft wel een flinke tijd gekost om allerlei in en externe deskundigen te peilen, een weloverwogen keuze te maken in het aanwijzen van de potentiële locaties ook i.v.m. de Vogel- en Habitatrichtlijn en andere belemmerende eisen (NS,RWS), tevens om selectie-criteria voor de in te dienen/al ingediende projecten op te stellen en overige organisatorische en tekstuele zaken te regelen. Gelijkijdige realisatie van projecten kan inderdaad voordelen opleveren maar kan ook interne risico's inhouden (als alle procedures in eens ingediend worden biedt dit interne capaciteitsproblemen en/of, alle “kinderziekten” komen in eens allemaal tegelijk). Het gemeentebestuur heeft daarom ook gekozen om stapje voor stapje ervaring op te bouwen (zie ook J.2.).</p> <p>F.V. Het gemeentebestuur heeft t.a.v. punt a. gekozen om eerst locatie I in te</p>

<p>windmolenpark juist het eerst op locatie N50-zuid (locatie IV) zou moeten komen. Deze zijn a. de locatie N50 heeft geen voor- of nadelen t.o.v. andere locaties, b. ten eerste windturbines geplaatst in een landelijke regio is minder risicovol voor de bevolking dan in een industriegebied. En ten tweede door het plaatsen van windmolens op een industrieterrein wordt de "geluidsruimte" door de windturbines gebruikt, c. de mogelijkheid blijft om gelijktijdig windturbines te plaatsen zowel op het industrieterrein (meeste risico) als langs de N50-zuid, d. het argument om windturbines op industrieterrein vlak bij de bedrijven te plaatsen om de geproduceerde stroom vlakbij af te leveren en het daardoor goedkoper is berust op een misverstand: Grote windturbines leveren een spanning van 10-20 KVolt die eerst teruggeleverd moet worden aan de netbeheerder om verder te transformeren naar een lager voltage. De meeste bedrijven gebruiken krachtstroom van ca. 400 Volt, e. er wordt gesteld dat volgens de wettelijke geluidsvoorschriften deze geluidsvoorschriften niet gelden voor eigenaren van een windturbine, f. de bewoner van het woongedeelte van het wegrestaurant aan de N50 zal in de bouwvergunning hiervoor een hogere geluidsgrenswaarde van toepassing zijn t.a.v. de gevelgeluidbelasting., g. de volgende 8 woningen /boerderijen bevinden zich op een afstand van 500-800 meter, dus geen geluidprobleem door de windturbines.</p> <p>F.VI. Er wordt nogmaals gesteld dat de locatie N50-zuid als meest gunstige zou zijn omdat 1. de locatie N50-zuid het meest veraf is gelegen t.o.v. de huidige Vogelrichtlijngebieden., 2. de uitzichten rondom zijn al verstoord door hoogspanningsmasten richting Wezep, richting kampen en Zwolle door industriële gebouwen en naar het wegrestaurant/benzinestation door de gebouwen en de zendmast, 3. de locatie N50-zuid naar hun mening landschapelijk gezien geen specifiek oud cultuurlandschap betreft.</p> <p>F.VII. Aanvullend worden nog enige punten aangedragen om toch te kiezen voor locatie N50-zuid, namelijk a. eventuele plaatsing van windturbines t.o.v. de Hanzelijn is geen probleem omdat de</p>	<p>laten vullen voor windenergie. Bij b. wordt het risico ter plaatse van een industrieterrein verwaarloosbaar klein geacht, zodat ook dit geen steekhoudend argument omvat. Vervolgens wordt terecht opgemerkt dat de windturbines geluidruimte innemen. Men is bij het ministerie werkzaam om inzake de windnoisecurve die in de AmvB voor de windturbines geldt een soort extra geluidruimte te creëren speciaal voor de windturbines op industrieterrein om meer geluidruimte te verkrijgen. Nu wordt op het industrieterrein locatie I. geëist dat de te realiseren windturbines moeten voldoen aan de 50 dB(A)-contour van de geluidzone rond dit industrieterrein. Bij c. wordt geen zinvol argument aangedragen en wordt verwezen naar antwoord bij a (zie boven). Het gestelde bij d. is juist, want het transport van stroom gaat altijd via de netwerk-beheerder ongeacht of de windturbines op industrieterrein staan of meer in het buitengebied langs de N 50. De exploitatiekosten verschillen daarin niet veel. e. Dit is juist, echter de wettelijke geluidsvoorschriften gelden wel degelijk voor de eigenaar van de windturbines die deze plaatsen op het erf van derden waar een overeenkomst voor exploitatie mee is gesloten. Die derde is dan beschermd door de geluidnormen genoemd in de AmvB of de milieuvergunning.</p> <p>f. Dit is juist; wel worden de beide geluidniveau's ten gevolge van het wegverkeerslawaai nog steeds losgekoppeld met dat van de opgewekte geluidniveau's ten gevolge van de windturbines op dezelfde woning. In de toekomst zullen ooit cumulatie-effecten van beide geluidbronnen worden beoordeeld.</p> <p>g. Dit is ook juist, geen geluidhinder te verwachten op de gevel van de volgende verderop gelegen 8 boerderijen.</p> <p>F.VI. Alle genoemde drie punten F.VI.1,2,3 zijn juist maar niet hard genoeg om het gemeentebestuur overstag te laten gaan in hun visie om eerst te beginnen met voorkeurslocatie I, enz.(zie ook J.2.).</p> <p>F.VII. Ook hierbij zijn de aangedragen punten F.VI.a,b,c,d,e en de gegeven informatie wel juist, maar ook weer niet hard genoeg om het gemeentebestuur van mening te laten veranderen.</p>
---	---

	<p>Hanze lijn ten eerste al aan de noordzijde van de N50 is gesitueerd en dat de afstand turbine-spoorlijn ook meer als 90 meter bedraagt (valt dan ruim buiten de minimale eisen van NS in het geval een windturbine van 80 m ashoogte om zou vallen), b. deelname door derden (particulieren, bedrijven, gemeente) is mogelijk, c. voorstel om de opgewekte "groene" stroomzowel direct aan grootverbruikers, bedrijven, winkelketens, scholen, gemeenten, overheidsinstellingen e.d. als aan handelaren te leveren, d. over en weer staan de gemeenten Kampen en Oldebroek/Hattem positief over plannen voor windturbines aan beide zijden van de gemeentegrens van beide gemeenten en het geplande windturbineplan N50-zuid sluit goed aan op de bovengenoemde plannen in de gemeente Oldebroek/Hattem, e. ter plaatse van locatie III (N50-midden) zou sprake zijn van een zog. "by-pass" tracé (blauw-groene rivier) wanneer dit gebied onder water zou komen te staan bij een heel hoge waterstand in de IJssel. De toegang naar de windturbines worden dan aanzienlijk belemmerd. Bij locatie IV (N50-zuid) is hiervan geen sprake.</p>	
--	---	--

Onderwerp	Reactie	Antwoord
<p>XIII. Initiatief HWO-park aan de zijde Hattermerbroek binnen de gem. Oldebroek</p>	<p>R.I. Het verzoek is gedaan om ten eerste bij de vaststelling van het Kamper windenergiebeleid rekening te houden met het windenergieproject (HattemWindmolenpark Oldebroek, HWO-park) in de gemeente Oldebroek en ten tweede rekening te houden met eventuele uitbreiding van dit park met windturbines op Kamper grondgebied op locatie IV (N50-zuid).</p> <p>F.IV.3. Het verzoek is gedaan tot realisatie van 5 tot 7 windturbines op locatie IV (N50-zuid) in het verlengde van het plan in de gemeente Oldebroek.</p> <p>U. Het verzoek is ingediend om van de gemeente Kampen te vernemen hoe zij aankijkt tegen het windturbine-park HWO met 5 turbines pal tegen de grens met Kampen.</p>	<p>R.I. Het verheugt het gemeentebestuur van Kampen dat een dergelijk initiatief van het HWO-park perspectieven biedt voor eventuele aansluiting op Kamper grondgebied. Want technische aansluitmogelijkheden aan Kamper zijde zijn er niet echt en anders alleen met de aanleg van zeer dure voorzieningen. Het besluit van het gemeentebestuur heeft bepaald om eerst na evaluatie van de andere voorkeurs-locatie I of II, pas op termijn zo mogelijk met locatie III of IV verder te gaan.</p> <p>F.IV.3. Idem, zie boven.</p> <p>U. Het gemeentebestuur van Kampen is positief gestemd over dit plan (wel op termijn), echter zou bij plaatsing vanwege de symetrie en eventuele plaatsingsmogelijkheden graag zien dat naar beide zijden van de Burgemeester Hardenbergweg, als scheidslijn in de toekomstige lijnopstellingen windturbines,</p>

	R.II. Door de gemeente Oldebroek wordt openheid van zaken gegeven over de plannen van Van Werven (HWO-park) tot plaatsing van een 5 tal windturbines van ca. 80 meter ashoogte. Voorts wordt gesteld dat met het verzoek van Van Werven nader overleg met de gemeente Kampen nodig is.	een afstand van ca. 175 meter tot de eerst volgende windturbine in te bouwen. R.II. Idem, zie boven.
--	--	---

Onderwerp	Reactie	Antwoord
XIV. Mogelijkheid tot participatie. (PPS-constructie)	S.1. Het voorstel wordt gegeven om particulieren financieel deel te laten nemen in een windturbineproject. Ook andere samenwerk-vormen /deelname zijn een optie om uit te werken.	S.1. Het gemeentebestuur beveelt participatie van particulieren warm aan. Ook zou zij zelf het goede voorbeeld willen geven om gebruik van groene stroom te bevorderen door te participeren.

Onderwerp	Reactie	Antwoord
XV. Opstellen con-venant tussen meerdere initiatiefnemers	E. III. De door de gemeente gegeven aanbeveling om plaatselijke initiatieven op Haatlandhaven op elkaar af te stemmen is opgepakt en uitgemond in een convenant tussen A. Weever handelend voor Graansloot, MBI-beton, Brink en T. Kruithof handelend voor scheepswerf Peters, Betonson.	E.III. Het verheugt het gemeentebestuur dat dit convenant is gesloten. Het opent in ieder geval perspectieven om op de gekozen potentieële locatie I in groter verband met elkaar verder te gaan.

Ontvangen reacties windenergiebeleid april 2001- augustus 2002.

Afzender/instelling	Reactie
1. Ventuse	AI, AII, AIII
2. WEOM bv	BI, BII, BIII
3. Vogelbescherming	CI, CII, CIII, CIV, CV, CVI
4. Stichting Ontwikkeling Windenergie (SOW), dhr. W. Ruitenber	D
5. H. Wassenaar namens Graansloot, MBI en Brink	EI, EII, EIII
6. A. van 't Hul/ windmolenpark N50-zuid	FI, FII, FIII, FIV-1, FIV-2, FIV-3, FV, FVI, FVII, FVIII
7. Initiatiefgroep Windmolenpark Kamperveen, dhr. H.van 't Oever en dhr. J. van der Weerd	GI, GII
8. Gez. initiatief Graansloot, MBI, Brink	HI
9. H. Wassenaar	I
10. St. Windenergie Noord Nederland	J
11. Kampereilander pachtersbond	K
12. Ecofys bv	LI, LII
13. K. van der scheer	M
14. Natuur en Milieufederatie Overijssel	NI, NII
15. Airpower BV	OI, OII, OIII
16. B.L. Hagenauw	P
17. GLTO (voorzitter M.Knol)	Q
18. Windenergieproject Hattem-Windmolen-park-Oldebroek (HWO)	RI, RII
19. Essent Duurzaam	S
20. Green Invest B.V.	T
21. Gemeente Oldebroek	U
22. Waterschap Groot Salland	V
23. Groenraedt BV	W
24. Vandenbor Windenergie BV	X
25. Brief Rijkswaterstaat	Y

Bijlage VI. REEDS INGEDIENDE INITIATIEVEN

Initiatiefnemer	Locatie	Aantal MW
Ventuse bv	Locatie I (haatlandhaven)	4 turbines elk 1 MW
H. Wassenaar	Locatie I	3 turbines elk 2 MW
RWZI	Locatie I	1-3 turbines elk 1.5 MW
Ventuse bv	Locatie II (N50-noord west)	3 turbines elk ca. 1 MW
Airpower bv.	Locatie II	6 turbines elk 2 MW
Essent	Locatie II	6 turbines elk 2 MW
Weom bv	Locatie III (N 50-midden)	6 turbines elk 1,5 MW)
A. van 't Hul	Locatie IV (N 50-zuid)	5 -7 turbines elk 1,5 - 2 MW
HWO-park ,gem. Oldebroek	Locatie IV-plus (zijde Kampen)	3 turbines elk 2 MW

BIJLAGE VII. SELECTIECRITERIA WINDTURBINEPROJECT**I. Gemeentelijk richtlijn windturbines in Kampen**

1. Windturbine's alleen binnen de door het gemeentebestuur aangewezen windturbinelocaties met een voorkeur voor initiatieven van de eigen bewoners.
2. Het bouwen van windturbines moet passen binnen de bestemmingsplan-voorschriften: minimaal 70 meter en maximum ashoogte van 80 meter; minimaal 4 windturbines per park of lijnopstelling.
3. Ter behoud en versterking van karakteristieke contrasten en een helder landschapsbeeld moet bij plaatsing van de windmolens worden aangesloten op de specifieke ruimtelijke opbouw en het verkavelingspatroon van de diverse deelgebieden (windturbinelocaties).
4. Per lijn of cluster één type turbine plaatsen om een rommelig beeld te voorkomen; dit ook als wordt aangesloten bij een buurgemeente
5. Onderbrekingen in een lijn, bijvoorbeeld omdat één of meerdere grondeigenaren of -pachters niet wensen te participeren, zijn niet toegestaan; in de onderlinge afstanden tussen de turbines moet een regelmatige rechte of licht gebogen lijn te zien zijn.
6. Een lijn of cluster dient in één keer geheel te worden gerealiseerd.
7. De vormgeving van de turbines moet zijn:
 - verhouding masthoogte/rotordiameter ca. 1,0
 - kleurstelling is neutraal of moet opvallen afhankelijk van de situatie (sky-art)
 - alleen type "drie wieken"-windturbines plaatsen met gelijke rotatierichting
8. Milieu-effecten (laten) beoordelen volgens de Wm(AmvB voorzieningen en installaties Wm). Windturbines op een gezondeer industrieterrein moeten passen binnen de zone (50 dB(A).
9. De ontwikkelaar/initiatiefnemer dient een voorstel te formuleren aan de gemeente Kampen inzake de wijze waarop de bewoners van Kampen cq. de gemeente zelf in het ingediende plan kan participeren.
10. Een initiatiefnemer verplicht zich om de volgende onderwerpen te onderzoeken:
 - Geluid
 - Slagschaduw
 - Verkeersveiligheid
 - Visualisatie, laagvliegroutes
 - Straalpaden
 - Evt. verbindingszônes
 - Toetsing aan de structuurnota 2030
 - Vogelrichtlijn
 - Evt. waterwingebieden

II. Selectieformulier plaatsing windturbines

A	Hoeveel ervaring heeft uw bedrijf met windenergie?	
1	Wanneer heeft uw bedrijf de eerste windturbine in exploitatie genomen?	
2	Hoeveel MW aan windturbine vermogen wordt er inmiddels door Uw bedrijf geëxploiteerd?	
3	Zijn er daarbij ook windturbines die landinwaarts staan opgesteld?	
4	Heeft uw organisatie een referentielijst van gerealiseerde projecten?	
5	Mogen deze referenties nagekomen worden?	
B	Wat is de omvang van uw bedrijf en wat is de organisatievorm?	
1	Welke omzet heeft uw bedrijf	
2	Welke organisatievorm heeft uw bedrijf	
3	Is uw bedrijf onderdeel van een holding? Zo ja, welke?	
4	Wat is de belangrijkste activiteit van de holding?	
5	Zijn er formele samenwerkingsverbanden met andere organisaties, zo ja welke?	
6	Wie zijn de aandeelhouders?	
7	Hoe hoog was uw omzet in de voorgaande vijf jaren en wie waren toen Uw aandeelhouders?	
C	Hoe belangrijk is windenergie voor uw bedrijf?	
1	Wat is de belangrijkste activiteit van uw organisatie en hoeveel omzet wordt hiermee gegenereerd?	
2	Welke omzet wordt gemaakt met windenergie?	
3	Welke doelstelling heeft uw bedrijf met betrekking tot het realiseren van windenergieprojecten binnen de eerste vijf jaar?	
4	Welke rol wil uw bedrijf over vijf jaar spelen op het gebied van windenergie in Nederland?	
5	Welke rol wil uw bedrijf spelen op het gebied van windenergie buiten Nederland?	
6	Welke rol wil uw bedrijf spelen op het gebied van windenergie in Overijssel?	

7	Welke rol wil uw bedrijf spelen op het gebied van windenergie in deze gemeente?
---	---

D	Het realiseren van windenergieprojecten in Overijssel zal naar verwachting minder snel rendabel zijn dan in windrijke gebieden.	
1	Wat zijn de overwegingen van uw bedrijf om juist windturbineprojecten in onze gemeente te willen realiseren?	
2	Indien U een project kunt realiseren zult u dan een overeenkomst met een marktpartij en/of met de gemeente aangaan? Zo ja, hoe ziet deze overeenkomst er in hoofdlijnen uit?	
3	Voor hoeveel jaar geldt deze overeenkomst?	
4	Is er sprake van vergoedingen die een van de partijen zal betalen?	
5	Kunnen de te betalen vergoedingen binnen de periode dat de overeenkomst geldt eenzijdig aangepast worden?	
E	Binnen de gemeente zijn de volgende locaties geselecteerd voor het plaatsen van windturbines. De grond is in eigendom van..... Er is nog geen contact opgenomen met de eigenaar van de grond De bestemmingsplannen zijn nog niet gewijzigd De provincie heeft zich nog niet uitgesproken over de geschiktheid van deze locaties De bevolking heeft zich nog niet uitgesproken over de acceptatie van het project Er dient rekening mee gehouden te worden dat er maar een beperkt aantal projecten daadwerkelijk gerealiseerd kunnen worden.	
1	Is uw bedrijf bereid om samen met de gemeente het gehele voorbereidings-traject te doorlopen zonder hiervoor kosten in rekening te brengen?	
2	Is uw bedrijf van plan om windmetingen uit te voeren?	
3	Zullen hiervoor géén kosten in rekening gebracht worden.	
4	Is uw bedrijf bereid om samen met de gemeente de plaatselijke bevolking te informeren over het windturbineproject zonder hiervoor kosten in rekening te brengen?	
5	Indien zou blijken dat een project dat rendabel gerealiseerd kan worden om welke oorzaak dan ook niet gerealiseerd mag worden zullen de gemaakte kosten ook dan niet verhaald gaan worden?	

F	Uit onderzoek is gebleken dat het draagvlak van een windturbineproject enorm wordt vergroot als er financieel geparticipeerd kan worden. Sommige aanbieders vinden het geen probleem dat er financieel geparticipeerd wordt, anderen wel. Daarom is het van belang inzicht te verkrijgen in de opstelling van uw bedrijf t.o.v. financiële participatie.
1	Als blijkt dat het project niet voldoet aan uw rentabiliteitscriteria, is uw bedrijf dan bereid om anderen financieel te laten participeren in het project?
2	Als het project wel voldoet aan de rentabiliteitscriteria is uw bedrijf dan ook bereid om derden financieel te laten participeren?

BIJLAGE VIII. EXTERNE CONTACTEN

1. Formeel: Rijkswaterstaat Directie Oost Nederland, dhr R. Mes, Arnhem, 16 april 2002.

Plan voor de lijn langs de IJssel aan hem voorgelegd, in het kader van de beleidsregel die geldt voor plaatsing langs de vaarweg of waterkering. In een schriftelijke reactie geeft hij aan dat turbines buitendijks (dus de meest oostelijk geplaatste turbines op de landtongen bij de scheepswerf) negatief worden beoordeeld. De turbines binnendijks op toekomstig bedrijventerrein Zuiderzeehaven vallen niet onder de regels van Rijkswaterstaat, mits ze voldoen aan de minimumafstand van de halve rotordiameter.

Concreet betekent dit dat molens op de landtongen bij de scheepswerf (alsmede in de Haatlandhaven, maar dat is geen optie in de beleidsnota) van RWS geen vergunning zullen krijgen. Dat is wel het geval als turbines op die plaatsen binnendijks worden geplaatst. Een geheel binnendijkse lijn is dan de resterende optie.

2. Informeel: Provincie Overijssel, windenergiecoördinator dhr. G. M. van Weerd, Zwolle, 17 april 2002

Het huidige interimbeleid in het streekplan (dec 2000) luidt samengevat:

- * solitaire windturbines alleen bij bedrijventerreinen
- * medewerking aan clusters van windturbines onder de volgende voorwaarden:
 - a) een afwijkingsprocedure volgen (PPC en statencommissie advies vragen)
 - b) niet in PEHS en zones III/IV en in principe niet in belangrijke weidevogel- en ganzengebieden
 - c) in weidevogel- en ganzengebieden alleen langs spoorwegen en gebiedsontsluitingswegen die al veel verstoring voor de vogels geven
 - d) goede landschappelijke inpassing door relatie te leggen met gebouwde omgeving of (spoor) wegen
- in het streekplan is dus opgenomen dat provinciale medewerking aan windenergielokaties n.a.v. concrete aanvragen alleen kan plaatsvinden via een zogenaamde afwijkingsprocedure en dat wil zeggen dat PPC (nu PCFL) en statencommissie advies moeten uitbrengen; pas dan beslissen GS en weet de gemeente waar ze aan toe is;
- waar zet gemeente nu op in, dat is niet geheel duidelijk in de concept-beleidvisie; wordt nu gekozen voor maximaal 2 zoekgebieden (I en II) tot 2010 of kunnen de zoekgebieden III en IV ook voor 2010 nog in beeld komen?; ik pleit er voor om de keuze tot 2010 te beperken tot I en als die niet kan tot II (maar dan zo dicht mogelijk bij de N50 en het stedelijk gebied. Locatie V is met het huidige streekplanbeleid in iedere geval geheel uitgesloten (een wetering geeft geen verstoring voor vogels/zie hierna); nader onderzoek bij zowel I als II naar de invloed op vogels zal bovendien nog nodig zijn;
- het provinciaal beleid geeft aan dat plaatsing in weidevogel- ganzen- en wintergasten gebieden alleen mogelijk is langs infrastructuur die al verstoring geeft; in dat licht is meer onderzoek nodig om te kunnen vaststellen of met name de lokaties III en IV aanvaardbaar kunnen zijn; ik schat in dat de invloed van de turbines op vogels veel groter zal zijn dan de huidige weg, dus is er dan een probleem; daarnaast blijft ook de landschappelijke inpassing een belangrijk aandachtspunt; bij III en IV is geen sprake van een relatie met gebouwde omgeving, wel met een weg maar die valt in het verticale vlak thans niet op; III en IV zullen bij verschillende PPC-instanties ongetwijfeld omstreken zijn.

3. Stichting natuur en milieu, mw. L. van der Heijden, 17 juni 2002

Algemene opmerking: insteek van Natuur en Milieu Overijssel is: liever enkele grootschalige initiatieven in de provincie i.p.v. vele kleinschalige.

Gelet op het beleid van de provincie (d.w.z. indien mogelijk realisatie van de provinciale taakstelling bij voorkeur in NO-Overijssel) en de vele initiatieven voor windenergieprojecten in deze

regio, staat NMO kritisch ten opzichte van windprojecten in het open gebied elders in de provincie m.n. als het belangrijke (weide)vogel c.q. ganzengebieden betreft.

Opmerkingen t.a.v. de 2 voorkeurslokaties:

- **Haatlandhaven/Zuiderzeehaven:**

Rekening houden met de externe werking van de EU-Vogelrichtlijn. Dit houdt in dat de gemeente vooraf een goede toets moet uitvoeren of de turbines significante negatieve effecten hebben op de kwalificerende soorten en hun leefgebieden. Er dient rekening gehouden te worden met trekverplaatsingen tussen de verschillende Vogelrichtlijngebieden (IJssel-Drontermeer- Vossemeer en Ketelmeer) en dat met verplaatsingen vanuit de polders Kamperveen, Dronthen, Hoog Zalk, Hattem, Haatland e.d. naar de verschillende Vogelrichtlijngebieden. Ook de trekroutes over en langs de IJssel dienen vooraf onderzocht te worden. Indien uit goed onderzoek blijkt dat er geen negatieve effecten te verwachten zijn dan geen bezwaar;

- **Opstellingen langs de N50**

Locatie Noord:

Voorkeur aanleg tussen N50 en bedrijvenpark i.p.v. westzijde N50. Verder ook rekening houden met EU-Vogelrichtlijn (zie opm. hier boven).

Situering langs N50 zuid en midden niet wenselijk vanwege belangrijk weidevogel- en ganzengebied, en karakter van het open landschap.

4. Bureau Witpaard & Partners, dhr Akkerman, 6 juni 2002

Geen probleem met de visie van de gemeente om in eerste instantie te kiezen voor plaatsing windmolens op industrieterrein. Weliswaar al eerder aangegeven dat er wel belemmeringen kunnen zijn. Dit omdat bij het inpassen van windenergie op bedrijfsterrein binnen een relatief beperkte oppervlakte rekening moet worden gehouden met slagschaduw (bij kantoorgebouwen), straalpaden, infrastructuur en leidingen (veiligheid). Voorts krijgt men nog te maken met de belangen van de gevestigde ondernemers, de beschikbare geluidruimte (tot bedrijfswoningen en de zônegrens industrieterrein) en de kans op turbulenties in het windaanbod als gevolg van obstakels.